

שאלות ותשובות בנושא

קורונה

בלבבי משכן אבנה

כל הזכויות שמורות

שיעורי מורנו הרב שליט"א מופיעים ב"קול הלשון"

ישראל 073.295.1245 | USA 718.521.5231

לברורים בנושאי" בלבבי משכן אבנה"

ניתן לפנות לנייד 052.763.8588

או לדוא"ל:

info@bilvavi.net

שאלות בכל תחומי החיים בכלל והכרת הנפש בפרט
יתקבלו בברכה במערכת השו"ת ויועברו למורנו הרב שליט"א

הכתובת לשליחת שאלות:

rav@bilvavi.net

מהדורה ראשונה : י"ח אייר תש"פ

מגפת הקורונה בסין - סיבתה ותיקונה

שאלה

לכבוד הרב, בימים אלו ישנה מגפה בסין בשם "קורונה", והיא מתפשט במהירות והורגת אלפי אנשים גויים סינים.

איך אנחנו כיהודים צריכים לראות זאת, האם לשמוח באבוד רשעים רינה, או שאין פורענות באה לעולם אלא בשביל ישראל ואנחנו צריכים להתחזק. ואם להתחזק, במה להתחזק? תודה רבה.

תשובה

כיוון שאין עיקרה להרוג עוברי עבירה בעיקר, אין שייך באבוד רשעים רינה. אלא כל פורענות שבאה לעולם לא באה אלא בשביל ישראל.

ובעבר כאשר היו מגפות התפשטותם הייתה קטנה יותר רק בכפר, עיר, או מדינה סמוכה. אולם עתה שכל העולם הפך לכפר קטן, הדבר מתפשט במהירות בכל העולם. וזו המגפה הראשונה החזקה ביותר מאז שהעולם כולו כפר קטן שכולם מעורבים זה בזה, ועי"ז מקבלת מגפה זו פנים חדשות. בחינת כתר דקליפה. ושמה "קורונה", קור ו-הן. נפרדות, קור היפך חמימות. ואותיות ה"ן אין להם בן זוג כמ"ש חז"ל עה"פ "הן עם לבדד ישכון". והוא עומק הגילוי, שכח החיבור שמחבר את כל העולם, אינו חיבור של חמימות, אלא חיבור של קרירות, עמלק, "אשר קרך". כי עיקר החיבור עתה בעולם אינו פנים בפנים, אלא אחור באחור, ע"י שליחת הודעות וכו'. כי זהו מדרגת הדור, "חיבור של קור".

ושורש התיקון להתחבר לטובים ומזוככים לפי ערך כל אחד. וכן חיבור של חום. וזהו סוד משיח, אותיות יש-חם.

המשך שאלה בענין ה"קורונה"

שאלה

אנחנו מודים לרב על שאלתינו בנושא פורענות בעולם, זה ממש עזר לנו. ברצוננו לשאול שאלה על התשובה. א. משמע מהתשובה שהחיסרון שלאדם יש חיבור של "קור" הוא חסרון יותר גדול מכאשר הוא עובר עבירה. מדוע, הרי בפועל הוא לא עובר על איסורים ולאווין, הרי בחיצוניות הוא מקיים את התורה.

ב. האם על החיסרון של חיבור בקור ישנו חיוב מיתה ?

ג. האם נכון לקשר את זאת לבית שני שהיה שנאת חנם, או לג' עבירות חמורות, או שזה משהו חדש שנתחדש בדורנו בכפר הקטן ?

ד. הרב כתב שיש ב' חלקים - א. להתחבר לטובים ולמזוככים. ב. חיבור של "קור". אז מדוע התיקון הוא לא רק ע"י חיבור של של "חום", וממילא יתוקן החיבור של "קור", ולמה צריך תיקון ע"י חברים מתוקנים?

תודה רבה.

תשובה

נבהיר את שורשי הדברים בהרחבה מעט בס"ד.

א. הקב"ה ברא את עולמו עם פנימיות וחיצוניות, אור וכלי, נשמה וגוף.

החיבור הפנימי יש בו ב' מהלכים. א. חיבור עצמי של האדם לעצמו. וזהו בחינת אהבת עצמו, והוא "קר", כי חיבור של שני עצמים יש בו חום, אולם חיבור עצמי הוא קר. וזהו קור של קדושה, אהבת העצם. ולא אהבת אני של "אגו". אולם כאשר כח זה נופל לקליפה זהו כוחו של עמלק "אשר קר", קור של קלקול. ואזי הקשר עם בני אדם נעשה באופן של קרירות. ולהיפך כח החמימות הולך לחמימות לדבר עבירה, עריות וכדו'. ואף החיבור לעצמו נעשה ע"י חיצוניות וזהו חום.

והנה הקור אינו עבירה בפועל אלא שורש כל העבירות, כי הוא הכח המניע את המצוות, והגורם לכל העבירות. וכיסוד דברי רבותינו שהמידות הם השורש הפנימי למצוות ולתורה, מעין כך החמימות היא שורש לכל חיבור.

ב. חיבור לקור זהו גופא מיתה, דבקות בעצם מהות המיתה. כי החי חם, והמת קר.

ג. זהו דבר חדש. ונבהיר בהרחבה מעט בס"ד.

ג' עבירות חמורות הם השורשים של כל העבירות. אולם הם ג', אבל יש להם כח מאחד, והוא שנאת חנם, שממנו יונקים ג' העבירות.

אולם בדור זה, דור עיקבתא דמשיחא, מתגלה השורש הפנימי של שנאת חנם, והוא "פרוד בעצם", עצם ה"עלמא דפרודא". משא"כ בבית שני נתגלה פרוד במקרה, שגם יכול להתאחד. בחינת חיה שבנפש. לעומת ג' עבירות שהם בחינת נפש רוח נשמה.

משא"כ בדור זה, פרוד זה הוא קליפה של זה לעומת זה, בקדושה הוא בחינת יחידה שבנפש, קור דקדושה כנ"ל, לבדו של קדושה. ובקלקול זהו קור של קלקול, בדידות.

מדרגה זו נקראת כתר דקדושה, לעומתו כתר דקלקול, קורונה - כתר דקליפה.

יש להבין מאוד, שעד שנת תשע"ט נותר אר"ך שנים לסוף העולם שהוא שית אלפי שנים. ומשנה זו נתקצר האר"ך, ונעשה זעיר, ולכך נגלה יותר ו"גבי דיליה", ונתעלם במדת מה מהלך של "מאריך אפיה". ולכך משנה זו כל העולם כמרקחה, ובפרט בארץ ישראל, ולא יהיה השקט עד ביאת גואל בב"א.

ובשנות מנין הגויים, זהו שנת עשרים - עשרים, 20-20, ונודע שעשרים בגימט' כתר. וזהו הגילוי השתא, כתר שבכתר, עשרים - עשרים.

ומצד כך נגלה מהלך של התבודדות בעולם, בקלקול בדידות, שלא יכנס איש לתוך ד' אמות של חברו. כי דל"ת אמות הם מקומו מדין היחידה. וכן להסתגר בבית. ונודע שנפש עיקרה בכבד, רוח בלב, נשמה במח, חיה בבגדים, ויחידה בבית, ולכך יש להסתגר בבית.

והבן שהקב"ה ביטל כל כח של חיבור של טומאה, בלויים, מסעדות, תרבות, טיולים, נסיעות לחו"ל, כל עלמא דשקרא שנותר בקיומו כל השנים האחרונות.

אולם כמו שביציאת מצרים נותר ביציאתם "בעל צפון", שהוא שורש לכל העבודות זרות. כן השתא נותר עיקר שער הנ' דקליפה, נון דנו"ן, המדיה, האינטרנט, ועכשיו שבני אדם מסתגרים בבתיים כל חיבורם על ידו. והוא הקליפה הקשה שעדיין לא נבקעה, נון דנו"ן, כתר דכתר, והיא היא השולטת עתה כמעט ללא מיצרים.

וביטול קליפה זו ע"י הארת משיח הנמצאת עמנו כבר עכשיו, ומאירה אור של כתר דכתר, וכאשר תבקע ותבטל את המדיה, יבוא משיח בפועל. אולם כל זמן שלא בא עדיין, הכח השולט בעולם הוא נון דנו"ן, ובו כלול הכל בערבוביא, קדושה וטומאה, מן הקדושה העליונה עד הקצה התחתון. ולכך בדור זה השתא הכל מעורב ומבולבל באופן מבהיל שאין הדעת סובלתו, ודבר זה לא ישתנה עד ביאת משיח.

ד. מחד יש לבנות חיבור של חום היפך קור, חום דקדושה, אולם אין זה העיקר. אלא העיקר קור של קדושה שזהו עיקר הגילוי השתא. "יחידה שבנפש", שכולה דבוקה וכלולה בו ית"ש באמונת אומן שאין שליט אלא הוא ואין בלתו, ויש לשנן את סגולת הנפש החיים, שאין שליט אלא הוא ואין בלתו, וזו הדרך הנכונה והיחידה לעבור את התקופה של קליפת שער הנון דנו"ן.

ולפיכך יש לקשור את הנפש בו יתברך שמו באהבה וחיבה, וביטול בעצם אליו יתברך שמו. ועל ידי זה לחיות חיי שעשוע בו ובתורתו, והוא חיי האמת בכלל, ובדור זה בפרט, ובתקופה זו בפרט ממש.

ותקותינו ותפלותינו שקליפת נון דנו"ן, המדיה, תבקע זה עתה ויתגלה משיח השתא ממש, ויאור כל העולם מיחודו ויחידותו יתברך שמו, כי אין בלתו, אין עוד מלבדו ואפס זולתו.

מגפת ה"קורונה - צורת העבודה היחודית בתקופה

שאלה

שלום הרב הגאון שליט"א. עם ההודעה כי ישיבות, חידורים, בית יעקב ובתי כנסיות שלנו סוגרים את דלתותיהם בגלל חששות מפני נגיף הקורונה, היכן צריך להתמקד בעבודתנו באופן ספציפי? מה עלינו לעשות כדי שיזכה אותנו השם?

עם כל ברכות השמיים.

תשובה

לכל תקופה עבודה המתאימה לאותה תקופה. ולכך מלבד העבודה הראויה בכל צרה ח"ו, לשוב בתשובה, ולזעוק לה' עליה, ולתת צדקה, ישנה עבודה יחודית נוספת לתקופה זו.

תקופה זו אינה עוד תקופה בשלשלת של התקופות מן ימות העולם מראשיתו עד אחריתו, אלא זו תקופה של שלב אחרון בגלות. אולם אין אתנו יודע כמה זמן תהא תקופה זו.

מהות תקופה זו הוא גילוי של שער הנו"ן דנו"ן. וזה לעומת זה עשה אלקים. יש להתבונן במבט פנימי על הנגיף קורונה, כמהות, ולא כנגיף פרטי, כי הנגיף אינו אלא גילוי למהות פנימית.

מהות תקופה זו: "לפיקך נברא האדם יחידי", וכח זה מתגלה בעולם כולו, רובו ככולו.

וצורתו שכל אדם נצרך להיות יחידי. בחלק החיצוני זהו להיות לבדו. בחלק הפנימי יותר, להכיר את יחודו, במה הוא יחיד ואין דומה לו כלל מימות עולם, בתורה ובמידות.

החלק הפנימי יותר, לקשור קשר של "בן יחיד" לקב"ה ותורתו. וזהו עומק ההארה המאירה בעת זו. ומי שיזכה לעשות עבודה זו כראוי, הוא יזכה לראות פני משיח בשלמות.

ראוי מאוד להתבונן מאוד בדברים, להשכילם, להבינם, ולהשיבם אל הלב, ולפ"ז לסדר את סדר העבודה הפנימית כראוי לעת זו.

תפילתנו ותקותינו שתקופה זו של שער הנו"ן דנו"ן תהא קצרה ביותר, ובעת זו ממש יגבר נו"ן דנו"ן דקדושה על הפכו, ומיד יבוא גואל.

מגפת ה"קורונה" -

צורת התפלה והקבלות המעשיות בעת הזו

שאלה

שלום לכבוד הרב. ראיתי את תשובת הרב בנוגע לשורש גזירת הקורונה, וההשתדלות הנצרכת בעניינה. בנוסף לקבלות, בלי נדר, שקיבלנו אני ואשתי (להרבות בצדקה, להשתדל בהכנסת אורחים הנמצאים בתהליך קירוב - גם אם בשלב מאוחר יותר מטעמי זהירות ושמירת הלשון - כולן על ציר דיבוק חברים, כפי שהבנו מתוך דברי הרב שזהו צורך השעה). אני מנסה להתפלל. כאן הבעיה: אני מרגיש כמו 'זבוב על הקיר' בכל הנוגע למצב, המוגדר כמגפה עולמית. האם יהודי פשוט יכול לשנות ולו משהו, כאשר העולם כולו כמרקחה? האם תפילתו בנושא תשמע? מה גם, שככל הידוע לי, ישנם מצבים בהם ישנה גזירה על כלל הציבור, ואז ליחיד יש פחות משמעות אם בכלל (אם כי איני יודע מקור לכך וייתכן שאני שוגה).

אשמח אם הרב יעמידני על האמת בשני הנושאים האחרונים, וכן לשמוע האם כיוונו לדעת הרב בקבלות שקיבלנו. תודה.

תשובה

א. כל דבר מורכב מחיצוניות ופנימיות, גוף ונשמה, כלי ואור.

צדקה, הכנסת אורחים וכדו' זהו החיצוניות, הגוף, הכלי. ונצרך לצרף; עמו פנימיות, נשמה, אור. והוא דיבוק פנימי אמיתי, התקשרות. אולם נצרך זהירות רבה מאוד, עד כמה שניתן להתדבק בטובים בפועל. ובפנימיות הנפש להתדבק בשורש כל נשמות ישראל, בכלל ובפרט. אולם בפועל להתדבק בטובים, טוב לבבי וטוב רוחני.

אולם זהו רק פן אחד של דברים, היפך קורונה, קור, קרירות, חום, אהבה, התדבקות. והפן השני הוא קור של קדושה, התבודדות עם עצמו, ועם בוראו. סוד גילוי היחידה שבנפש, שהקורונה היא קליפה לעומת היחידה שבנפש, שמאירה בתוקף רב בעת זו, שהוא אור הגאולה שתהא במהרה, אכ"ר.

ב. תפלה מועילה בכל עת, פעמים בשלמות לבטל הגזירה, ופעמים במקצת להקל מעט. ואפילו אם ח"ו נגזרה גזירה שאי אפשר לבטלה ע"י תפלה, כמו שהיה ס"ד בימי הפורים, מ"מ ניתן ע"י תפלה להמתיקה ולהקל בה.

זאת ועוד. עיקר מהות התפלה בעת זו, שעם ישראל בפרט, וכל יושבי תבל בכלל, ישובו בתשובה שלמה, ויכירו שהקב"ה מראה לכולם שאינו חפץ בשקר של הקשר בין בני אדם, קשר של מסעדות, טיולים, תרבות לילה, קבוצות חברתיות, שליחת הודעות וסרטונים ועוד ועוד, שכולו שקר. ויסודו שער הנו"ן של הקליפה, קשר-שקר. ויתר על כן נו"ן דנו"ן, עצם השקר עצמו.

וע"י שיכירו אמת זו וישובו בתשובה שלימה לפניו יתברך שמו, יתגלה שער הנו"ן דנו"ן דקדושה. ובשום פנים ואופן אין להתפלל שתעצר המגיפה והעולם יחזור למה שהיה קודם לכן, כי המשך העולם כמו שהיה, הוא מר ממות, טומאה שזועקת מכל צד, שלב כל יהודי טהור נשבר מצד עצם ההמצאות בעולם הזה לעת זו.

ורחמנא ליצלן שבשעת המגפה, כיוון שבני אדם יותר סוגרים בבתיים במקום לדבוק ביחידה שבנפש, ולהתבודד עם נשמתו ועם בוראו, רחמנא ליצלן יותר דבקים באתרים ורשתות חברתיות, וזהו עומק הנפילה הנוראה לשער הנו"ן דנו"ן שעיקר חיותם ממקור זה.

ולעת זו נגלה ביותר תוקף מי לה' אלי, לדבוק בהשי"ת ובתורתו, ובנשמתו, או ח"ו ליפול למעמקי שער הנו"ן דנו"ן. ועל זה באה עומק התפלה. ולכך נצרך שתפלה זו תבוא מעומק הנשמה, כל אחד לפי ערכו מהמקום הכי עמוק שמכיר בתוך עצמו. כי הדבר שעליו אנו מתפללים הוא על העומק הגמור בנשמותינו.

עיצומה של מלחמת גוג ומגוג

שאלה

אתמול הרב דיבר שהעולם הגיע למצב של "זה לעומת זה", הסקתי מכך שאנחנו במלחמת גוג ומגוג.

תשובה

בעיצומה.

כיצד להתמודד עם כל הטומאה

שאלה

מה יהיה, איך להתמודד עם כל הטומאה?

תשובה

יש שני חלקים. יש חלק אחד שתלוי בבחירתו של הקב"ה, איך הוא יגאל את ישראל. אם הוא יגאל אותם במידת הדין, אזי "מי יצדק לפניך כל חי", וח"ו כדברי החסד לאברהם הידועים - ישארו שבעת אלפים אנשים. ויש את האופן השני, שהקב"ה יגאל באופן של "זקן מלא רחמים", ואזי הקב"ה יעורר את הנפשות מבפנים להכיר אותו, ועל ידי כן שבים מיד בתשובה, ונגאליים.

ומה יהיה - אין אתנו יודע עד מה. עבודת כל יחיד ויחיד היא, מכח ההארה של הנפש, כיוון שהאור של שער הני דקדושה מאיר, כל אדם שמעט מפנה בבחינת "ואנכי פניתי את הבית", הוא יכול לחוש את האור הפנימי בהתגלות.

כלפי מה ששאלתם איך לילך כנגד כל העולם כולו, "אברהם העברי", כל העולם כולו מעבר אחד והוא מהעבר השני, זה אברהם העברי - "מי האיר ממזרח צדק". אבל ישנו הבדל יסודי בין מה שהיה עם אברהם למה שיש היום. בפשטות, אברהם השריש זאת, ואנחנו בני בניו, ולכן הכח מושרש בתוכנו. אבל ההבדל הנוסף השורשי ביותר הוא, שאברהם פעל באופן שהיה הסתר, והציץ עליו בעל הבירה לאחר יגיעתו. אנחנו נמצאים במקום שהאור כבר זורח, אלא שמכנגדו יש נקודה המסתירה, אבל מי שמסלק ולו במעט את נקודת ההסתרה - האור מיד זורח עליו. לכן אין כל כך קושי מול כל העולם כולו, כי כנגד כך - "זה לעומת זה עשה אלוקים", האור העצמי הפנימי המתגלה הוא בתוקף רב.

הזדמנות לגעת בחיי הנצח

שאלה

זו הזדמנות להתעורר?

תשובה

זו הזדמנות לבקוע לגעת בחיי הנצח, וזו עומק הבחירה איפה האדם בוחר להיות לנצח נצחים.

העבודה המעשית במצב הנוכחי

שאלה

מה לעשות למעשה – להתבודד?

תשובה

להתבודד בפועל זהו החלק התחתון, "להתבודד" כלומר להתנתק נפשית ומעשית מכל תנועת העולם שכולו נעוץ בשער הנ' דנ'.

הסתכלות על המצב הנוכחי

שאלה

האם מה שקורה היום זה מצד ה', או שאפשר לומר שזה מצד הסיטרא אחרא. ה' ניתק את בתי הכנסיות והמדרשות, אז איך רואים זאת, מצד ה', וא"כ מה ה' רוצה מאתנו.

תשובה

כל דבר בעומק זו השגחת הקב"ה, גם הסט"א אין לו שליטה עצמית, אלא הכל בהשגחת הקב"ה. מה שמתגלה למעשה, יש דבר שמתגלה להדיא בגילוי של השי"ת, ויש דבר שמתגלה באופן של הלבשה רח"ל של הסט"א. מה שמתגלה מצד ההתגלות החיצונית, כמעט הכל בכל מכל כל מולבש בהנהגת הסט"א. אבל מצד האור הפנימי הבוקע, מי שבוקע ומסיר מעצמו את ה"ערב רב", אזי הוא בוקע לאור הפנימי, ושם כולו נמצא בידי ה' יתברך שמו.

מהי עבודתנו

שאלה

מה העבודה שלנו?

תשובה

עוד פעם, לבטל כל חיבור נפשי, ועד כמה שניתן מעשי, מכל תהלוכות העולם, ולהתחבר אליו ית"ש ותורתו, ותו לא. בעומק, להתחבר לנשמות ישראל, ובפועל להתחבר רק לאנשים ככל שיותר קרובים לקדושה.

האם להשתדל להכין אוכל לשעת חירום

שאלה

יש צורך לעשות פעולות להכין לשעת חירום, או שאין צורך? אוכל, ושאר דברים.

תשובה

אין תשובה אחת לשאלה הזו, זו שאלה של בטחון מול מציאות של השתדלות, כל אדם במדרגתו שלו. בודאי שמצד סדרי ההשתדלות הסבירים של העולם, שאין אתנו יודע עד מה, לא אנשים שנמצאים בחלק שאינו שייך להנהגה, וגם האנשים שנמצאים בהנהגה, אנו מדברים עכשיו על ההנהגה החומרית של כל העולם כולו, אף אחד מהם לא יודע בדיוק מה יהיה. אנו נמצאים בסדר זמנים כזה שמצד מדרגת השתדלות כל אדם מכין לעצמו לתקופה מסוימת סבירה שיהיה לו דברים שהוא יוכל להתקיים, זהו מצד מדרגות ההשתדלות הסבירה. מכאן ואילך כל אדם לפי מדרגת בטחון, זהו השיעור כמה הוא צריך להשתדל, אבל אין תשובה אחידה לכולם מה לעשות. האם מצד ההשתדלות צריך להכין לעצמו אוכל - התשובה המוחלטת - כן. כמה - תלוי במדרגתו.

שאלה

לכמה זמן?

תשובה

המחשבה היחידה שיכולה להיות בגדרי השתדלות זה לחשוב על התקופה הקרובה שיהיה מהיכן לחיות. על התקופה הרחוקה אין לאדם אפילו תחילת אופק שיכול לחשוב, ואין שום נפק"מ לעתיד הרחוק, לעתיד הקרוב זו עוד השתדלות סבירה של האדם, לעתיד הרחוק אין שום נפק"מ, הקב"ה ינהיג את עולמו, ועצם כך שהאדם חושב על כך, הרי שהוא מתעקש להישאר בעולם הקודם, ולא מוכן להיכנס לעולם חדש. לתקופה הקרובה - זו השתדלות סבירה במדרגות שבני אדם נמצאים.

בתקופה הרחוקה - הפשט הוא שהוא רוצה להיקבע כאן, אם הוא רוצה להיקבע כאן, אזי הוא לא רוצה לצאת מהגבולות, וזהו אותם אלו ארבעה חמישיות שמתו במכת חושך.

המבט על הניתוק מתהלוכות העולם

שאלה

מה המבט על הניתוק החברתי?

תשובה

אם כל התהליך שהקב"ה עשה שכל אחד חייב להתרחק מהשני מצד סכנה בריאותית, שזה מורה "משרד הבריאות", כלומר שהבריאות הפנימית היא להיות מנותק נפשית מכל תהלוכות העולם. מה יותר ברור מזה - הרי הדבר עומד נגד העיניים, הם זועקים את האמת רק ב"איצטלא" של שקר, אבל הכל ברור.

אם פעם היו מדברים עם מישהו להתנתק מכל התופעות שקיימים בעולם - "מזה קשה לי, מזה אני לא יכול, כולם נוסעים, וקשה לי להתנתק". היום מה עשה הקב"ה, ניתק את כולם, וכל אחד סוגרים אותו בבית. ואז, או שהוא מחובר לני' של הני' של שערי הטומאה, יושב עם כל המכשירים, שזה הדבר היחיד שנשאר לאדם, ומשם הוא מתחבר לכל העולם כולו, והוא מכניס את עצמו למעמקי הני' שבני'. או שהוא לוקח את ההגדרה כפשוטו, להתנתק מהכל, יש רק בורא עולם, "עם לבדד ישכון", "ויותר יעקב לבדו", "אין עוד מלבדו", זה ה"לבדו" האמיתי, זהו כל המהלך. כנסת ישראל כולה לבדה, הוא עצמו גם כן נמצא לבדו, מקושר ישר לקב"ה, זה החיים האמיתיים, פשוט וברור.

מהי צורת התפלה בעת הזו?

שאלה

הרב אמר שאם העולם יחזור למצבו הקודם זה עצמו הקללה, לפיכך על מה צריך להתפלל?

תשובה

התפלה העמוקה היא, שצריך שהאור של הני' שבני' יגבר על הני' שבני' של הקליפה, בחיצונית זה גופא יבטל את הנגף, אבל הביטול יהיה מתוקף נקודת האור שהכניע את נקודת הרע. ולא כמו כל מחלה כפשוטו, שתסור מן העולם ואז העולם ח"ו חוזר לקדמותו.

האם ההתעוררות של בני ישראל תביא את הגאולה

שאלה האם ההתעוררות שלנו תביא את הגאולה?

תשובה בלשון פשוטה מאד, אתם מעמידים שאלה, האם זה ב"אתרעותא דלעילא" [בהתעוררות מלמעלה] או שזה ב"אתרעותא דלתתא" [בהתעוררות מלמטה], אזי מצד ההבנה הפשוטה, "כימי צאתך מארץ מצרים הראנו נפלאות", כמו שגאולת בני ישראל ממצרים הייתה באופן שיעקר הגאולה לא הייתה בפסח, אלא בשביעי של פסח, "סגר עליהם המדבר", מכח שמצרים רודפים אחריהם. ושם היה צריך נחשון בן עמינדב לקפוץ לים מכח מסירות נפש, ולהיגאל. כגאולה הראשונה כך הגאולה האחרונה. ועיקר הגאולה מצד ה"אתרעותא דלתתא" במסירות נפש אליו יתברך שמו, וזה גופא מעורר את הנקודה הראשונה של ה"עלה ברצונו" של ה"אתרעותא דלעילא". אבל היא גופא זה מכח ה"אתרעותא דלתתא" ואחרי שהיא הושלמה, יחזור הרצון הראשון.

זהו הסדר הפשוט. אבל אם הקב"ה, כביכול בחירת הא"ס ב"ה תבחר לחזור ולעורר נקודת התעוררות ראשונה חדשה, יכול להיות צד מהלך הפוך. בלשון עמוקה יותר, אנו נמצאים בסוף העולם הזה, ותחילת העולם הבא. אם המהלך הוא מדין סוף העולם הזה, המהלך הוא קודם מסירות נפש של התחתונים. אם המהלך מתחיל מהארת תחילת העוה"ב, אזי מתחיל מה"עלה ברצונו" הראשון הפשוט, ואז הסדר יהיה הפוך.

מהו גדר המסירות נפש בזמן הזה

שאלה

מה גדר המסירות נפש?

תשובה

יש חלק מעשי ויש חלקי נפשי. בחלק המעשי כוונת הדבר שהאדם מתגבר בכל יום על נקודה שקשה לו, והוא מתמודד איתה. בנקודה הפנימית הנפשית, זה ההתנתקות, "נפש" מלשון "רצון", הוא מתנתק נפשית עמוק עמוק מכל תהלוכות העולם שנמצאים, בו בזמן שהוא יודע שכהרף-עין כבר שום דבר לא יהיה. כמה זמן זה יקח - הקב"ה יודע. אבל נפשית הוא רואה שהכל מזדעזע, הוא רואה שרמת החיבור לשם אפילו מבחינה מעשית - הוא לא יודע כמה זמן זה יקח, לפיכך הוא מתנתק נפשית עמוק עמוק. יתר על כן, כיוון שהכל שקר, אזי הנפש זועקת להתנתק, וזה גופא נקודת המסירות נפש בפנימיות.

כמה זמן יקח התהליך

שאלה

כמה יקח התהליך הזה?

תשובה

כמה זמן לקחה השואה - שש שנים. אי אפשר לדעת.

כיצד הוא הקשר עם בני המשפחה

ששוהים עמם עתה זמן רב

שאלה

מה עם הקשר לבני המשפחה שנמצאים עמם עתה הרבה זמן בבית?

תשובה

צריך להישאר עם הקשר הנפשי העמוק מדין אהבת ישראל, ולא עם הקשר הנמוך שמתלבש בדברים אסורים, או בדברים של הבל. לכל הפחות שישאר רק הקשר שנובע מהחיבור שיש לאדם עם בני משפחתו, שזה החלק הדק הנקי יותר ביחס לכל החלקים האחרים. אבל כל שאר החלקים זה "עלמא דשיקרא".

האם העולם יותר טהור עכשיו

שאלה

העולם עכשיו יותר טהור?

תשובה

יש כאן שני צדדים למטבע. מצד אחד הקב"ה מבטל כביכול את כל הטומאה שהייתה עד היום בעולם ברובד של המ"ט, והמ"ט שבנ', ומצד כך החלקים החיצוניים יותר קל להתנתק מהם, כמו שהוזכר קודם לכן - אנשים נסעו לחו"ל לטוילים, הלכו למסעדות, כל מה שיש, כל תהלוכות העולם שישנם, קנו בגדים לרוב, וכו' וכו', מכל זה יותר קל להתנתק כי אין את המציאות. אבל מצד שני הנ' שבנ' מתחזק יותר, כמו שהוזכר - מה עושים עכשיו בני אדם שנמצאים בבתיים, אין להם מה לעשות, כולם משוטטים היכן שהם משוטטים ברשתות, ומצד כך החיבור שלהם הופך

להיות שכל חיותם הוא משם. לפיכך, המ"ט, והמ"ט שבנ' הוחלש, אבל מצד שני הנ' שהנ' קיבל תוקף עצום שמשם בני אדם מרגישים עכשיו שהם יונקים את עיקר חיותם.

ולכן יש כאן שני צדדים למטבע, מצד אחד אנחנו שמחים לאיד על הרע שנפל – "הוא אינו שש אבל משיש אחרים", והרע שנפל יש בו שמחה. אבל מצד שני התוקף של נקודת הרע שהתגלתה היא הרבה יותר חזקה ממה שהייתה קודם לכן, ומכנגד אור ה' החופף, גם כן נמצא בגילוי יותר. יש כאן שני צדדים.

להתעסק בשאלה הנצחית ולא במה שיקרה בחיצוניות

שאלה

עם ישראל יפגע?

תשובה

אתם מתייחסים להלבשות החיצוניות, ואינני יודע. אנו מתייחסים לנקודה הפנימית, בנקודה הפנימית עם ישראל נפגע כמעט כל כולו. אנשים מתעסקים בגלד החיצוני – מה שיקרה, עצם ההתעסקות בזה הינה עצם נקודת הנפילה, צריך לעסוק בעיקר. יש מה שהאדם צריך לנהוג לדינא ע"פ גדרי תורה במה שהוא צריך להישמר מהסכנה, זו נקודה אחת. מהם התוצאות של כל המהלך הזה – זה הרבה פחות נפק"מ, אנו עומדים בשאלה של נצח נצחים, והשאלות מה יקרה ביחס של הגוף הם מאד מאד קטנות ביחס לשאלה הנצחית.

מהו סופו של התהליך

שאלה

מה יהיה סופו של התהליך?

תשובה

העולם לא יחזור לקדמותו, יכול להיות שהתהליך יהיה קצר, יכול להיות שיהיה ארוך, לקדמותו הוא כבר לא יחזור, אחרי כזו נפילה אין שום סיכוי שהוא יחזור לקדמותו. זה לא כמו אחרי מלחמת העולם השנייה שהעולם חזר, הוא לא יחזור לקדמותו – זה ברור. כמה זמן יקח התהליך, ואם יש בו עליות ומורדות, וכמה דמיונות של התייצבות, אבל הוא לא יחזור לקדמותו.

ההבדל בין השואה שלאחריה הייתה תקומה למצב הנוכחי

שאלה

מה ההבדל בין השואה שאחריה היה תקומה למצב הנוכחי?

תשובה

ההבדל הוא, שכאשר אנו מתייחסים לדבר מצד נקודת הפנימיות איפה שורש נקודת הדבר, לא מצד ההלבשה שבדבר. אם אנו מתייחסים לנקודת השוואה למשל שמתו ששים ריבוא מישראל ויתר על כן, אזי הגדרת הדבר - המוות הוא מוות שהיה כסדר רוע שהיה בעולם, לא הייתה טומאה חדשה בעצם שהתגלתה, הייתה את ההשכלה שהביאה לכל הדבר, והרי שהשורש היה במוחין, והנפילה הייתה מכנגד לכך. כאן הנפילה היום היא לא במוחין, היא בלמעלה מטעם ודעת, ואם זו הנפילה, הרי שאחר הנפילה הזו אין נפילה נוספת [הוספת הרב שליט"א בע"פ: מצד העונש, העונש בשואה גם היה "למעלה מטעם ודעת", אלא שהנפילה הייתה במוחין. אבל בתקופתנו, גם הנפילה היא למעלה מטעם ודעת].

הטעם הפנימי שרוב הנפגעים מהנגיף הם מבוגרים ולא צעירים

שאלה

שמים לב שברוב העולם האחוז של הנפגעים בנגיף באוכלוסייה הצעירה הוא הרבה יותר נמוך, למרות שבצעם האנשים שהכי מקושרים והכי מדובקים בכל פגעי הטכנולוגיה זה דוקא הצעירים, בעוד שהזקנים שנפגעים אף על פי שמשתמשים בזה אצל הרבה מהם זה יותר כלאחר יד, חלק אפילו לא יודעים איך להשתמש בזה. האם יש לזה ביאור?

תשובה

כן, ובלשון פשוטה מאוד, כפי שהוזכר, ישנם שני מהלכים, יש את המהלך החיצוני של עשרה בני אדם, ויש את המהלך הפנימי של אדם אחד. [כפי שנתבאר בשיעור, שורש יצירת האדם היתה באופן של יחיד, אדם אחד, וכן היא הגאולה אחרונה ע"י היחיד. זהו המהלך שורשי והפנימי. והמהלך החיצוני יותר הוא הצטרפות לזולתו, "עשרה", שזו היתה הגואלת מצרים, ע"י ציבור, חבורה]. הצעירים נמצאים בעולם החברתי, ולכן מתגלה אצלם העשרה של הצד השני [כח של חיבור ששורשו עשרה]. אצל המבוגרים שנוטים יותר לבדידות, מתגלה הבדידות של הצד השני [כלומר בדידות של קלקול - מוות]. וזהו מדוקדק מאוד.

ענין מי שחלה בנגיף שלא יחלה שוב

שאלה

יתכן שמי שחלה כבר לא יחלה שוב. לפ"ז, היכן יתגלה מהלך שמכאן נגיע לגאולה?

תשובה

מה שאתם אומרים מבחינה מציאותית לא מבואר כדי צרכו. ובעומק, ישנם שני שלבים, בחיצוניות הוא לא יחלה, אבל אם זה שייך לנקודה הפנימית, הרי שזה נדבק בו בעצם, זה לא יכול לפרוש ממנו, בבחינת "מינות" שרק המיתה יכולה להפרישה. מה שהוא נדבק ונתרפא, זהו מחמת שעדיין לא התגלה עצם המחלה, אם תתגלה בו עצם המחלה, הוא מת, היא לא פורשת ממנו. אלא שרק החיצוניות שבו יכולה שלא לחזור.

מדוע הקלקול התחיל בשנת תש"ס

שאלה

הרב ציין בשיחה הקודמת שיעקר הקלקול התחיל בתש"ס, מה קרה אז באותה תקופה?

תשובה

אז התחיל לשלוט כח עמלק, נשאר ר"מ שנה (שהוא גימ' "עמלק") עד הסוף של העולם.

מדוע איטליה נפגעו מאד

שאלה

רואים שדווקא איטליה נפגעו הכי חזק, האם זה מצד שהם השורש של אדום?

תשובה

זהו מהצד התחתון. והצד ההפוך, כמו שאומרת הגמרא נעץ גבריאל קנה בים, ומשם "איטליה של יוון", כאשר נשא שלמה את בת פרעה, הרי שהראשונה והאחרונה נעוץ באותו מקום.

מקשיבים למשרד הבריאות מחמת הגלות

שאלה

הרבה משפחות נוטות לזלזל או לא לזלזל בהוראות של משרד הבריאות, מה הקו שבעצם אדם צריך לנקוט לעצמו?

תשובה

הם לא ראויים שיקשיבו להם כלל, מחמת שהם אינם נאמנים על כלום, אלא שאנחנו נמצאים בגלות אצל הרופאים, כמו שאמר הסטייפלר, וזו הגלות שלנו, ולכן אין ברירה [אלא להקשיב להם]. למעשה אם היו יהודים יראי שמים שהיו נותנים הוראות, היה צריך להקשיב להם. אבל הם אינם נאמנים לכלום.

שאלה

הרי ישנם רבנים שפוסקים כן להקשיב להם.

תשובה

כי אין להם ברירה, כמו שאמר הסטייפלר, אנחנו בגלות אצל הרופאים, אבל למעשה אם היו רופאים יראי שמים היה צריך להקשיב להם, רק שלא העמידו מישהו חלופי, אז אין ברירה אלא להקשיב להם מחמת המציאות, אבל למעשה אליבא דאמת הם לא נאמנים לכלום, רק למיחש מבעי [כלומר צריך לחשוש לדבריהם].

שלילת מ"ט שבנ'

שאלה

בשיעור הקודם התבאר בדברי הרב שישנם שלושה חלקים בעבודה, הדרך החיובית היא התקשרות לאדם עצמו, לפנימיות נפשו, לתורה ולה' יתברך. והיום, הרב הדגיש את הנקודה של התקשרות האדם אל עצמו. האם זה שייך דווקא למ"ט שבנ', או שזה מתחיל שם, ואז אדם מתקשר דרך זה לתורה ולבורא דרך הקביעות שלו?

תשובה

מה שהדגשנו בפעם הזו את החלק לשלול את נקודת המ"ט שאדם מתלבש בדברים שלא שייכים לו, מה שהוא מתקשר לעצם עצמו שלו זה נ'.

דרכים לבקוע ל"אני" הפנימי

שאלה

זה המהלך של ארבעת היסודות?

תשובה

זהו מהלך שורשי מאוד, אולם יכולים להיות אופנים אחרים בהתלבשויות שונות. אבל היסוד הוא שהבריאה חוזרת למה שהאדם נברא יחידי, היא חוזרת לאותו יחידי. ארבע היסודות זו צורת הבריאה, הרי הקב"ה ברא את האדם יחידי, אבל זהו סדר אחד מהסדרים היסודיים שדרכו מתגלה צורת אדם, זהו לא הסדר היחידי שדרכו אדם יכול לבקוע לאני הפנימי הפרטי שלו.

סור מרע ועשה טוב

שאלה

הרב הדגיש היום לשלול את כל החלקים אחרים, ולהתחבר לעומק נפשו.

תשובה

כל דבר מורכב מסור מרע ועשה טוב. שללנו את הסור מרע של החלקים של האחרים, שזה המ"ט, אבל לא דיברנו על הנ' שבנ', שהוא מצטרף לאחרים זה מה שהדגשנו, ואז הוא חוזר ומתחבר לעצמו שלו, ואז הוא יזכה למ"ט שלו, ויזכה לנ' שלו, שזה המכוון, שזה עצם עצמותו.

שאלה

זה עיקר העבודה של המ"ט שבנ'?

תשובה

מצד השלילה שבו אז הוא שולל את הרע שבמ"ט שני, מצד החיובי שבו אז הוא מגלה את כל אופן נפשו, אבל הוא לא נוגע עדיין בעצם נפשו במ"ט.

עסק התמימות והתורה בעת הזו

שאלה

בעת זו ראוי לעסוק בעסק התורה או בתמימות?

תשובה

צריך להתלבש ולהתפשט, זו הבחנת פשט ולבש בגדים אחרים, הוא מתלבש במוחין וחוזר לפשיטות, וחוזר חלילה.

השורש של עשר והשורש של אחד

שאלה

איפה השורש של עשר ואיפה השורש של אחד?

תשובה

יש את השערות, שער - עשר, ויש את פנימיות א"ק, ויש את הארת הקו, ויש את הארת אור א"ס, הרשימו שבתוך הצמצום, והאור א"ס שקודם הצמצום, יש את הסובב, ויש את עצמות אור א"ס שלפני כן, שהוא סוד האחד.

הגעה למעמקי נפש האדם - הידיעה שאין עוד מלבדו

שאלה

עד איפה המקום שאנחנו צריכים להגיע?

תשובה

עד המקום הכי פשוט של עצם הידיעה שיש את מציאותו יתברך שמו, "אתה הראת לדעת כי ה' הוא האלוקים אין עוד מלבדו", כמו שאומר הקוצק'ר כידוע, "אין עוד מלבדו", כלומר אין לך שום ידיעה זולת הידיעה הזו שיש את מציאות הבורא. זהו מקום מעמקי הנפש. כשיוצאים לחיצוניות הנפש, ישנם עוד ידיעות, אם הוא זוכה אזי עיקר הידיעה שיש לו שם זוהי ידיעת התורה. אבל במקום העמוק ביותר בנפשו של האדם, "אתה הראת לדעת כי ה' הוא אלוקים אין עוד מלבדו", אין עוד ידיעה זולת הידיעה שיש את מציאות הבורא, זהו מעמקי נפשו של האדם, שהוא יודע שם רק דבר אחד, שיש את מציאות הבורא.

ואי אפשר להתקיים שם תדיר, זו אבחנה של "רצוא ושוב", וכשהוא יוצא החוצה יש לו עוד ידיעות. בשורש הראשון כשהוא פוגש שהוא יוצא, הוא פוגש את התורה, מכאן ואילך משתלשלים כל שאר הידיעות שישנם. אבל הוא צריך לגעת ב"רצוא ושוב" במעמקי הנפש, ששם באותו מקום, "כי אני ידעתי" יש לו רק ידיעה אחת בלבד, מהי הידיעה - מציאותו יתברך שמו, זו הדבקות השלימה והתכללות בו יתברך שמו.

לעבוד על מנת להינצל מהסכנה

שאלה

האם ראוי שנעסוק בעיקר על מנת להינצל מן הסכנה?

תשובה

מתוך שלא לשמה בא לשמה, אבל הני מילי באופן שבא לשמה, אם לא הוא נשאר באמת בדעתו של נחש.

הגעה מלמעלה למטה או מלמטה למעלה

שאלה

כלומר שאם זה מלמעלה למטה זה עדיף?

תשובה

אם הוא יכול להגיע מלמעלה. אבל כדי שיגיע מלמעלה למטה הוא צריך להיות מחובר ומקושר למעלה, או באופן של מסירות נפש, ואז הוא בוקע מיד לעילא. ואם לא, אז שיפעל מתתא לעילא לפי מדרגתו.

בקיעה למקום הפנימי דרך המידות

שאלה

מי שעדיין לא הגיע לתיקון המידות שלו, יכול גם לזכות לגאולה?

תשובה

צריך להתחבר למידה הכי מתוקנת שבו, שהיא הדרך, כדברי הרמב"ם הידועים ש"לפיכך הרבה להם תורה ומצוות", שזה שביל שדרכו בוקע פנימה. הוא לוקח את המידה הכי מתוקנת שבו, ובה הוא מתעמק להתקשר פנימה. ובמקביל הוא מנסה לתקן גם את המידה הרעה שלו, שלא יהיה תופס צד אחד של דבר. אבל למעשה מהמידה הטובה ביותר שיש בו דרכה הוא מתחבר לפנים. וזה במהלך מידות, אחרי זה יש מהלך של תורה, ויש מהלך של תמימות ופשיטות, דרך המידות ששאלתם, ענינו בלבוש הזה.

מדוע צריך לגלות יחודיותו קודם הביטול לבורא

שאלה

מצד כך שהעבודה להידבק בשער נ', למה העבודה היא להידבק דוקא בגילוי היחודיות, הרי שער הנ' כולל גם את שאר המדרגות כביטול, התדבקות, והתכללות, האם זה מצד ה"מתתא לעילא", או שישנה סיבה מסוימת?

תשובה

כמו שאמרתם, החלק התחתון שבנפש זהו היחודיות הפשוטה מצד היש שבו, אחרי זה יש את הביטול של אותו יש, אבל את מה הוא מבטל, יש מה שהוא מבטל את החיצוניות שזה לא הוא, אלא הוא מבטל מה שהוא קנה מזולתו, אז בעומק זה "עלמא של דמיון" מה שהוא קנה, והוא מבטל את המדמה, הוא לא מבטל את היש האמיתי. כשהוא מגיע לעצמו שלו, יש לו את היש האמיתי שלו, ואז הוא מבטל את עצמו ודבוק ביש האמיתי, שזה הוא יתברך שמו.

התפשטות מלחמת גוג ומגוג למלחמה גשמית

שאלה

מלחמת גוג ומגוג יכולה להתפשט למלחמה גשמית ממש?

תשובה בוודאי. היא לא יכולה להתפשט, היא כבר קיימת, יש מלחמה כל השנים האחרונות בעולם, אבל היא רק הענף האחרון, הקצה התחתון של הדבר. יסודה היא מלחמה פנימית בנפשות, התגלותה היא מתגלה בחוץ, כמה יתגלה בחוץ, כמה לא יתגלה בחוץ, זה לא כזה נפק"מ, אדם עוסק בטפל, ולא עוסק בעיקר. האם היא יכולה להתגלות בחוץ - היא כבר מתגלה בחוץ.

שאלה

כרגע אף אחד לא ערוך לעשות מלחמה, זה לא משהו מציאותי כמו שהמחלה באה ברגע.

תשובה

אתה רוצה לחשבן איך הקב"ה ינהיג את עולמו? ולפני חודש אם היית מנסה לחשבן מה שיהיה כן יכלת להגיע למסקנות? אין גם צורך לחשוב בדברים האלה, זה לא נפק"מ. אני אומר עוד פעם, יש את העיקר ויש את הטפל, עסקנו בעיקר, את הטפל אנחנו משאירים לקב"ה שיעשה כרצונו, זו לא עבודתנו.

צורת התפלה בעת הזו

שאלה

מה צריך להתפלל עכשיו?

תשובה

שאור הגאולה יאיר ויבקע ויטהר את הנפשות, ומכח כך ישתלשל גם לגופים ויהיה רפואה שלימה, לא שיהיה רפואה שלימה כשלעצמה. רפואה שלימה לעצמה זה להתפלל בעצם שהקב"ה ישאיר את הטומאה ויסלק את ה[מחלה], אין שום טעם בזה, זו לא המטרה.

לעורר מסירות נפש מסוימת בעת הזו

שאלה

מהלך ההתקשרות לבורא שהרב דיבר עליה, צריך להיעשות ע"י מדרגה של מסירות נפש, או שצריך שזה יהיה אצל כל אחד לפי מדרגתו?

תשובה

בזמנים מעין אלו בוודאי שכל אדם צריך לעורר את עצמו לאיזושהי נקודה של מסירות נפש, ואם לא, הרי שאין לו יניקה מעיקר האור. ואף אם אין לו מסירות נפש על כל ההיקף, אבל באיזושהי נקודה, הוא מוכרח לעורר את הדבר.

בכל פעם שמגיעה מציאות של סכנה בעולם - הפשט הוא שמאיר אור של הסתלקות הנפש, ולכן כאשר האדם לא זוכה הוא חס ושלום הופך למציאות של מת. וכאשר הוא זוכה, זהו "מות עד שלא תמות", באותו כח עצמו, הוא משתמש בו לקדושה של מסירות נפש. זהו גופא השורש העמוק להינצל מן המיתה. להינצל מן המיתה זה לא ע"י בריחה מן המיתה, אלא את הכח של המיתה הוא מחיל בקדושה, וכך יכולים להנצל מן המוות [שאלה זו היא מהשיעור הקודם בכ"ב אדר תש"פ].

כניסת אומות העולם לחדרים

שאלה

הרב אומר שהכניסו אותנו לחדרים, הרי גם את הגויים הכניסו לחדרים, איזה אור מתגלה בהם, הרי אין להם את ההכרה של ה'?

תשובה

שאלה נכונה מאד. ונגדיר פעם נוספת, אילו הייתה מציאות של אור לא מצד החיצוניות, אלא מצד התפיסה הפנימית שמכניסה פנימה, אזי היה מתגלה "והביאני המלך חדריו", ואותם נשמות של אומות העולם, שהם בבחינת חסידי אומות העולם, שע"ז אומרת הגמ' שעתידי להיות לכל ישראל כך וכך שמשים שאוחזים בכנפי ד' ציציותיו - אלו הם שהיו זוכים להיכנס פנימה. ואלו הם באמת חסידי אומות העולם שישארו לעתיד.

אבל כשלא זכינו, ונכנסים פנימה מכח הסיבה החיצונית של הדבר, כמו שאומרת הגמ' במסכת בבא מציעא בפרק אלו מציאות, יש בתי כנסיות של ישראל ויש בתי כנסיות של עכו"ם. כלומר, שיש מציאות מקבילה לכח הקדושה. ובאופן הזה, כיוון שהסיבה החיצונית היא זו שמניעה את הדבר - דבר בעיר, גם מי שנכנס פנימה זה אומות העולם. וזה גופא נקודת הבלבול, כי הוא נכנס פנימה יחד עם הערב רב, ואז רובם של הנפשות נופלות, כי מה הוא מוצא בפנים - הוא מוצא את מעמקי שער הנ' דנ', ומשם הוא מתערב איתם. וזה עומק הנפילה שיחד עמו נכנסים כל אומות העולם. זה הערב רב של תערובת - שורש הרע.

כיצד יתפרנסו בעת הזו

שאלה

לפי מה שהרב אומר לחיות בנועם ה', להידבק, מה עם אנשים שעובדים, לא אנשים תלמידי חכמים שלומדים, איך הם יפרנסו את הבית?

תשובה

"איך הם יפרנסו את הבית" זו אותה שאלה ששואלים "מה נאכל בשנה השביעית". כאשר מדברים על יום שכולו שבת, מעין כך יש לנו שמיטה כאן בעולם - "וציוותי את ברכתי לשלשת השנים". ומה שבני אדם טרודים, שכולם מחפשים איך להביא טרף לביתם מבחינה מציאותית, היא גופא, בחיצוניות זה מחמת הדבר בעיר, שאז נעשית מציאות של חסרון, וגם הפרנסה נתמעטה מרובם של הנפשות. אבל מהצד הפנימי, זה מחמת שמתגלה מקור הברכה שהוא שבת קודש, ומשם יגיע מקור השפע. השפע לא יגיע מהמקום החיצוני שחושב כל אחד מהיכן לסדר את הדברים, אלא הוא יגיע מאור ה' הפנימי של שבת קודש שהיא מקור הברכה.

ככל שהאדם יכיר את הדבר, יתחבר אליו, ובלשון פשוטה: יתחזק בבטחון בה', וידע שהוא היחיד הזן ומפרנס לכל, והוא מקור הכל, אזי השפע שלו יבוא ממזון של שפע של שבת קודש של יום שכולו שבת, ומשם שורש האור הפנימי שמאיר בזמן הזה.

עבודת כל אדם בתקופה זו

שאלה

מבחינה פנימית, אדם שלא נוטה לפנימיות, או אישה שלא למדה תורה, כיצד הנקודה של החיבור הפנימי של האנשים הללו?

תשובה

כל אדם, בין איש ובין אשה, צריך לשבת בזמנים האלה ולברר, מהו המקום העמוק ביותר שדרכו הוא קשור לבורא עולם. איש ואשה, כל אחד ואחת לפי עניינם איפה מקום ההתקשרות, ואת אותו מקום התקשרות לגלות אותו יותר ויותר. אם האדם היה קשור לקב"ה רק דרך המעשים, יש לו נקודת קושי, וגם עכשיו הוא מחפש איך לעשות חסד עם אחרים, והוא לא יכול להביא עניים לבית כיוון שהוא לא יכול להכניסם לביתו. הוא חייב לגלות קשרים עמוקים יותר שיש לו עם בורא עולם, ואת אותם קשרים לפתח יותר ויותר. אבל להכיר ראשית כל ברור כל אחד ואחת, מהו הקשר העמוק לפי ערכי שלי שאני קשור לקב"ה. זהו זמן שכל יחיד ויחיד צריך לברר את העומק של הקשר הזה. ומשם לחדד הלאה.

שאלה מה הכוונה קשר פנימי עמוק, איך הוא בא לידי ביטוי?

תשובה לאחד הקשר יכול להיות "אהבה", לאחד יכול להיות במציאות של "יראה", לאחד יכול להיות במציאות של "דיבור", כל אחד ואחד ומעמקי הקשר שלו. יש מי שמכיר את הקב"ה בעצם. כל אחד לפי מדרגתו.

צורת ההימצאות הנכונה עם הילדים

שאלה

הלכה למעשה, שאנו נמצאים בימים הללו, צריך זמן רב להעסיק את הילדים, כיצד ניתן להתמודד עם זה ביחס לעבודה הפנימית?

תשובה

גם כאשר האדם נמצא עם הילד, כמו כל דבר, הוא לא נמצא עם הדבר בשלמות, אלא הוא נמצא איתו בחלקו. לשון הנפש החיים הידוע ביסוד מאמר חז"ל: "טוב תורה עם דרך ארץ שיגיעת שניהם משכחת עון", שבשעה שהוא עוסק בדרך ארץ, יהיה עמו תורה. כלומר, כאשר הוא עסוק בדבר הארצי, לא כולו יהיה שקוע בארצי, אלא יהיה שקוע שם ב"רצוא ושוב", וזה "טוב תורה עם דרך ארץ". וגם כאשר האדם נמצא עם בנו, הוא לא יכול בשום פנים ואופן שהוא יהיה כל כולו עם ילדיו בכל נפשו, כי אם הוא יהיה שם כל כולו - הוא נפל למקום התחתון הזה. לפיכך, הוא נמצא עם ילדיו חלק מהזמן, וגם באותו זמן יש "רצוא ושוב" בנפש.

גילוי ה"יחידה" לפי ערכו

שאלה

הלכה למעשה, איך אני מתחבר לקב"ה ולגלות את היחידה שהרב מדבר עליה בזמן הזה. מה לימוד התורה שאני צריך ללמוד בעיקר, התבודדות כל יום, כמה זמן להשקיע?

תשובה

אי אפשר לסדר את ה"כמה" זמן, כי החיים מורכבים כל אחד לפי עניינו. אנו ניתן את הקווים הכללים של הנפש. כל אחד כמו שהוזכר צריך לזהות איפה נקודת החיבור העמוקה לפי ערכו שלו, ובערכו שלו כרגע זו היחידה דפרטות שיש לו, זוהי ה"יחידה דנפש דנפש", בלי להיכנס לדקויות של ההגדרה, אבל לפי ערכו שלו זו הנקודה העמוקה ביותר כרגע שהוא משיג. ואת אותה נקודה, להיות מודע אליה, להוציא אותה מהכח לפועל, ולהרחיב אותה ולהתקדם. איזה חלק של תורה האדם ילמד – הוא ילמד את אותו חלק של תורה ששם מקום חיבורו העמוק ביותר.

הסרת החלקים שלא שייכים לו ע"י סגולות

שאלה

מה שהרב אמר בשיעור האחרון להשיל את החלקים שלא שייכים לאדם, האם לימוד זוהר יכול להשיל את החלקים שלא שייכים לי?

תשובה

זה מועיל כסגולה, אבל אחרי שיש הארת הסגולה צריך בנפש בפועל לברר מה הם החלקים שהוא מחובר ולהתנתק מהם בפועל.

צורת לימוד התורה בעת הזו

שאלה

מבחינת לימוד תורה, שאדם ישקיע במה שהוא הכי אוהב?

תשובה

מה שהוא הכי מחובר, על מנת שהוא יהיה שקוע במעמקי הנפש. כיוון שאצל רוב בני אדם אלו זמנים מורכבים, רוב בני האדם לא במדרגה של גדולי הדור שיש להם כח להיות בתוך הבית

ולהתנתק נפשית מכל מה שקורה מסביבם, ולהיכנס לסדר הלימודים הקבוע שלהם, יש יחידים שכן, ואשריהם טוב להם, כאן שאנו מדברים במצוי ולא רק ברצוי.

לכן, לרוב בני האדם, על מנת שהם יוכלו לעבור את התקופה, הם צריכים להתחבר לחלק של התורה שיותר קרוב לליבם. משני סיבות, הסיבה הפנימית, כי שם הם נקשרים למעמקי התורה. ומהסיבה החיצונית, כי זהו הכח שיכול להחזיק אותם לאורך זמן גם בתוך כל הטרדות שבתוך הבית, עדיין להיות קשורים לתורה.

באופן מעשי גמור, או שהאדם לוקח לעצמו איזה נושא מעניין וכדומה, ענין ללבן אותו ולבדוק אותו ועל ידי כן הוא נהיה שקוע. או שהוא לוקח נקודות פנימיות שמחברות אותו פנימה, ולתוכם הוא נקשר. אבל כל אדם בר דעת שרוצה לעבור את התקופה הזו בצורה נכונה, אם הוא לא יסדר לעצמו סדר, הוא ימצא את עצמו מבולבל מכל מציאות המורכבות של הקטנות שנמצאת סביבותיו. לכן, הוא צריך לסדר לעצמו סדר של לימוד. או שאדם לוקח נושא רחב, לוקח עניינים, מלבן אותם. זה בדרך כלל מצוי יותר אצל אנשים רחבים יותר בתורה. או שלפחות הוא לוקח נושא מסוים שהוא מחובר אליו מאד, ובו כרגע הוא עוסק.

על אף שיש לנו מצוה של ידיעת כל התורה כולה, ויש סדר לימוד כולל, אבל רוב בני האדם לא יחזיקו מעמד לאורך זמן בבית מכח כל המורכבות. לפיכך, חכם עיניו בראשו לסדר לעצמו איזה ספרים הוא מחובר אליהם, איזה נושא מחבר אותו, ויותר להתחבר אליו עכשיו. וכך יותר ויותר הוא יוכל לעבור את המצבים היותר מורכבים בבית. כמובן, אדם שיש לו קביעות של דף היומי, או שיש לו זמן ללמוד בעיון וכדומה, ישתדל כל אחד לפי ערכו לשמרו כמה שיותר, אבל חייב להיות שהוא יהיה חכם איך למצוא את החלק היותר קרוב ללבו, אפילו שזו לא הצורה השלמה, אבל בשביל לעבור את המורכבות הזו, זו הצורה היעוצה למעשה.

דוגמאות לחלקים פנימיים שאדם קנה מאחרים

שאלה

הרב אמר שיש לנו חלקים מבחוץ שלא שלנו, אם זה בלבוש, אם זה במסעדות, וכו'. אדם שאין לו את כל הדברים הללו, הוא לומד תורה, מתפלל, חוזר הביתה, חי עם המשפחה, לא הצלחתי להבין איזה דברים חיקיתי מאחרים ואינם שלי, הרב אמר לחשוב מהם החלקים שאינם שלו, איך זה בא לידי ביטוי בחלקים הפנימיים, הרב יכול ליתן לי דוגמא או שניים כדי שנבין לאן לחתור ולחפש.

תשובה

שללתם את החיבור החיצוני שבני אדם התחברו לעולם של החומר, אבל גם שאנו נכנסים לעולם יותר פנימי, ניתן דוגמאות בעלמא, יש בני אדם שנותנים הרבה צדקה, מדוע הם נותנים הרבה צדקה, כמובן, חז"ל אמרו צדקה "וחטיך בצדקה פרוק", צדקה מקרבת את הגאולה, והכל נכון,

אבל הסיבה בעומק שהם נותנים צדקה היא מחמת שיש אווירה מאד חזקה היום של נתינת צדקה. הם לא עושים את זה בעצם מחמת נקודת הדבר עצמו.

דוגמא נוספת. היום חלק מכנסת ישראל אמרו יום כיפור קטן כמנהג חלק מהקהילות, האם הוא אומר זאת מחמת עצמו, או מחמת שזו האווירה הכללית, לכן זה מה שהוא עושה. האם הוא באמת עשה תשובה אמיתית, כמו התשובה בערב יום כיפור גדול, הוא עשה גם בערב יום כיפור קטן. ישנו מעשה ידוע שבזמן החפץ חיים הייתה גזירה, והוא אסף חתימות מרבני ישראל שיעשו יום של צום, שהגיעו לר' חיים מבריסק הוא אמר מה יועיל צדקתם ותעניתם אם הם לא שבו בתשובה ולא תיקנו את כל מהלך הדור, מה תועיל התענית. אם זה מצורף לשינוי, והוא גם עושה תענית מחמת שהוא מצטרף עם הכלל - אשריו וטוב לו. אבל אם הוא עושה תענית מחמת שהרבנים אמרו, וכך רוב כנסת ישראל עושים, אי אפשר לומר שהוא לא עושה טוב, אבל הוא רחוק מלהיות מי שהוא עצמו. הוא צריך לברר מה חלקו שלו, מה פרטותו שלו, ולפ"ז לתקן.

פחד מהחטא ולא מהנגיף, הנהגת הזהירות

שאלה

צריך לפחד להידבק מהמגפה בחוץ, או שלא צריך לפחד משום דבר?

תשובה

"פחדו בציון חטאים" - מה שיש לאדם לפחד זה לפחד מחטאיו, זה פחד. עכשיו יש שאלה של הנהגה מעשית כמה להיזהר וכמה לא. יש כאן נקודה עדינה מאד, יש הנהגה של כלל ויש הנהגה של פרט. בהנהגה של כלל, אם כולם לא יזהרו אז ח"ו העולם יכול להגיע להיכנס שהוא יגיע. מצד הנהגה של פרט, היא משתנית בכל אדם לפי מדרגתו, אין לזה הגדרה אחת ברורה מה האדם צריך לעשות. כמובן, דברים שיש בהם הגדרה של סכנה - הוא צריך לפרוש מהם. דברים שהגדרה של הסכנה בהם היא רחוקה, ככל שהוא בעל מדרגה יותר הוא חושש פחות. ככל שהוא בעל מדרגה פחות, הוא חושש יותר. אבל יש הנהגה של כלל, מה שצריך להורות כלל, שזה מהלך אחד. ויש מהלך של כל יחיד ויחיד לפי מדרגתו שלו. להכניס את עצמו לידי סכנה שיעשו לו נסים, כמו שאומרת הגמ' אין לעשות כן, אבל דברים שהם פחות מכך תלויים במדרגת כל אדם ואדם.

כיצד להיכנס פנימה שלא מתוך פחד

שאלה

הרב דיבר בשיחה של ראש חודש טבת שאחד מהסיבות שיש פחדים לאדם, מחמת שהנשמה מרגישה את ריחוקה מבורא עולם מחמת כל מה שהוא עבר, או שאם זה יותר פנימי, זה מחמת

כל הגלגולים שהוא עבר. למעשה בשבילנו, הרי כל אחד פה עבר מה שהוא עבר, ועכשיו שהוא נכנס למקום פנימי של היחידה לגלותה, והמפגש שלו עם הנפש בא ממקום של פחד, שהנשמה מבינה שעד עכשיו היא עשתה דברים שהיא לא הייתה צריכה לעשותם, והפחד הוא פחד אמיתי שהוא נפגש עם בורא עולם והוא אינו ראוי לכך, והמעשים שלו הם מתוך יראה שהוא לא מתוקן.

אז השאלה היא, כיצד אדם למעשה עושה בתשובה באופן הזה, ובכך להיכנס ליחידה ממצב שהוא מבין שהוא עובד את הקב"ה מתוך שמחה, ולא מתוך פחד של "אשר עבדת את ה' אלוֹקֶיךָ" שלא מטוב לבב.

תשובה

העצה היעוצה היא לעולם דבר ראשון לראות מה כבר כן יש לו, ולהכיר בערך מה שיש לו, ומתוך כך להודות לקב"ה, ואז להתבונן במה שחסר לו. נמצא ששורש תחילת החיבור נובע ממה שיש, שהוא מוציא אותו מהכח לפועל בפה שהוא מודה לקב"ה, ומתוך אותה נקודה שקיימת הוא בא לשוב בתשובה על מה שחסר, ושם הפחד שלו הוא פחד דקדושה, בבחינת "פחד יצחק אבי היה לי", זה פחד שבא אחרי שכבר יש לו מציאות של קשר, ואז הוא מכיר את החלק החסר ומתוכו הוא משלים את נקודת החסר.

מדוע הנגיף ארע בזמן העמוס ביותר בשנה

שאלה

למה הנגיף קרה דוקא לפני ניסן, שזהו הזמן הכי לחוץ בשנה של דברים חיצוניים שצריך לסדרם, דברים שמוכרח לעשותם. אפשר לומר שגם לפני ראש השנה לחוץ, אבל זהו לחץ מצד הפנימיות, לעשות תשובה וכו', אבל בפסח האדם מוכרח לצאת החוצה. אם זה היה קורה אחרי פסח, האדם היה יותר מיושב להיכנס פנימה.

תשובה

איך הייתה גאולת מצרים, היא הגיעה ממקום של רוגע או ממקום של עבודה קשה בחומר ובלבנים, וכל סדר הדברים שנאמר בגלות מצרים.

שאלה

במכות הם כבר הפסיקו לעבוד.

תשובה

היא גופא, זה בא לאחר מכן, "ויזעקו ותעל שוועתם אל האלוקים" כאשר מת פרעה, אבל קודם הם עברו תהליך של בלבול, ומתוך מציאות הבלבול בא השלב הבא של מציאות יותר של רוגע. אבל התהליך התחיל מבלבול, ומבלבול בא רוגע חלקי, מת פרעה ועל ידי כן "ויזעקו ותעל שוועתם אל

האלוקים", ואז התחיל כל סדר י"ב חודש של המכות, אבל התהליך התחיל בדיוק מאותו תהליך, ממקום של בלבול, הוא לא הגיע ממקום של רוגע.

בלשון אחרת והיינו הך, "ברישא חשוכא והדר נהורא", "ויהי ערב ויהיה בוקר", קודם "ערב" - תערובת, בלבול, לאחר מכן "בוקר" - בהירות. כל דבר כך מגיע, הקליפה קודמת לפרי, הוא מגיע באופן שתחילתו בלבול, לאט לאט כל מי שיזכה, שלא ימות בעז"ה בארבעה חומשים שמתו במכת חושך, יכנס ל"יהי אור" של "לילה כיום יאיר".

שאלה

גם עכשיו הולך להיות מכת חושך?

תשובה

זה לא הולך להיות, כולם בתוך החושך.

הנהגת מי שבסיכון מהנגיף וסביבותיו אינם נזהרים

שאלה

ידוע שבצרה הזו ישנם אנשים שהם בסיכון גבוהה, אדם כזה, יש ילדים גדולים בביתו, והם אינם נזהרים, והוא לא יכול להכתיב להם מה לעשות, ויכול להיות שהם מסכנים אותו, ואנחנו חיים לפי ההנחיות, משתדלים לשומרם, לא בגוזמא, אך השאלה היא מה קורה מצד הבית, האם להפעיל עליהם לחץ, או שלחיות באמונה גם כלפיהם?

תשובה

באמונה כלפיהם זו מדרגה גבוהה, כיוון שהם בעלי בחירה, צריך להפקיע את האמונה ממישהו שהוא בעל בחירה. יש מה שהאדם מאמין כנגד כח הטבע, ואז האמונה היא שהקב"ה מנהיג את הטבע. ויש מה שהאדם מאמין כנגד כח של בחירה, והאמונה כנגד כח של בחירה היא יותר גבוהה, והיא פחות שייכת לבני אדם שחיים יום בועולם החומרי ולהוטים אחריו.

למעשה, צריך חכמת חיים, יש פעמים שהאדם צריך לייחד חדר, ויש פעמים שאדם צריך לשכור איזה מקום ליד שביל לייחד לאותו קרוב שיהיה לו מקום סמוך לידו. ולפעמים הוא צריך להוציא את הבנים מהבית. כל מקום צריך להיות חכמת חיים מאד עדינה איזה צד עדיף מתוך כל המורכבות.

בהרבה מאד בתים המצב הנוכחי עכשיו יוצר מורכבויות עד אין קץ, מעשיים, נפשיים, כלכליים, אמוניים, עד אין קץ. חלק מהדברים זה עבודת ה', וחלק מהדברים זו חכמת חיים מעשית בכל מקום פרטי להגיע לשיקול דעת דקדושה מתוך תפלה אליו ית"ש, היכן הצורה הכי רצויה לנהוג למעשה. וחלק גדול ממה שבני אדם סובלים עכשיו זה מחמת שיש בלבול דעת, ואז גם ההכרעות

שמכריעים הם בלתי מדוייקות, והסבל נוצר בתוך הבית, והדבר הופך להיות גלגל חוזר של סבל בלי קץ. צריך יישוב דעת, רוגע, לעולם המצב שכמעט כולנו נעבור הוא לא קל, אבל בתוך זה יש שיקול דעת, הוא מעמיד את כל האפשרויות שיכולות להיות, כותב אותם בצורה מסודרת, מתייעץ עם עוד בן אדם אולי יש לו רעיון חדש שהוא לא חשב עליו, ואז הוא בוחר מתוכו את הרעיון הכי מעשי שהוא לעולם לא קל, רק הוא יותר נכון ויותר קרוב מאשר שאר המציאויות. אבל צריך להיכנס לכל פרט לגופו במה שקורה בכל בית.

עקבתא דמשיחא - אין יציבות בבריאה

שאלה

הרב אמר על ענין ה"קורונה", שיהיו ימים יותר טובים, זאת אומרת, שהדבר הזה יתבטל, או שימשיך?

תשובה

שני מילים: לא יודע.

שאלה

הכוונה שלי, מה כוונת הרב שאומר ימים יותר טובים?

תשובה

כל הבריאה בנויה באופן של תנועות, בני אדם שרואים צד אחד של תנועה נוטים לקלוט שזה המציאות, והם לא קולטים על דרך כלל שהדברים הם מציאות של תנועותיות. יתר על כן שאנו נמצאים בעקבתא דמשיחא בסופו ממש, כל המציאות מתנועתת כל הזמן, זה "רישא דלא אתידע", הכל מתערבב ומתנועע בכל רגע. אז ממילא אין שום דבר יציב בעצם, וכיוון שזה שייך ל"רישא דלא אתידע", אז לא שייך לדעת מה שיקרה. אי-הידיעה היא לא במקרה, היא אי-ידיעה בעצם, כי המציאות היא "ליבא לפומיה לא גליא", ועד שזה יגיע ל"פומיה" וזה עדיין נמצא במציאות ה"ליבא", אז לא ברור בדיוק איך יהיה התהלוכות.

בלשון הרמב"ם והיינו הך: "עד שיבא לא נדענו איך יהיה", זה לא נאמר רק ברגע שהוא יבוא, גם בשלבים שלפני כן שזה כבר ה"עקבתא דמשיחא", רגליו של משיח בפועל, גם כן הדברים לא מבוררים מה שהם יהיו.

אנחנו הולכים בתום, בפשיטות, כל יום עם הקב"ה, קמים עמו, הולכים עמו, יושנים עמו, חיים עמו, ומתנועעים שלב על גבי שלב. זה בבחינת "כי משה נגש אל הערפל אשר שם האלוקים", כידוע עד מאד, מהו ערפל - אדם רואה רק כמה צעדים קדימה, הוא לא רואה למרחוק אלא מקרוב, זה צורה של "ברוך ה' יום יום".

הצורה הפנימית, כמובן שיש דברים שצריך לדאוג למעשה לטווח יותר ארוך, אם זה ניתן בהגיון ושום שכל, אבל, חלק גדול מהמצב, שאין אף אחד, לא משנה מומחה יותר, מומחה פחות, ואלו שמציירים את עצמם מומחים לדעת מה שיהיה - הרי שדבריהם הבל, כמו שברור לכל בר דעת. המציאות היא שלא רואים אופק רחב, רואים בקושי אופק קצר. מה זה גורם לאדם - "ברוך ה' יום יום", ככה הוא חי. ומה יהיה השלב הבא - הוא בידיו יתברך שמו, וה' יתברך יוליך אותנו, ועמו נלך, "לכתך אחריו במדבר" ארבעים שנה, עכשיו אנו הולכים אחריו גם כן. בדיוק איך וכיצד יהיה, במדבר - "על פי ה' יסעו, ועל פי ה' יחנו", משה רבינו ידע מראש מתי יסעו ומתי יחנו? "על פי ה' יסעו ועל פי ה' יחנו", זה כל צורת החיים הפשוטה האמיתית. השאלה היא רק האם האדם רוצה ומעוניין להיכנס לאותם חיים, זה המבחן שהאדם עכשיו עובר, אין כאן שום דבר ברור חוץ מדבר אחד - שהקב"ה מוליך את הכל לטובתנו, להאיר את נפשותינו, להאיר את אור הגאולה השלמה במהרה בימינו.

יסוד ההנהגה כעת לא תלוי בזכויות

שאלה

האופן שבו אנו נמצאים עכשיו שבכל העולם ישנם כל כך הרבה מתים ובארץ אין כמעט כלום, האם זה בזכות הצדיקים שצמים ומתפללים עלינו, או סיבה אחרת?

תשובה

ההנהגה עכשיו לא תלויה בזכות של אף אחד, זה לא תלוי עכשיו בזכות, זו הנהגה שנמצאת ביחוד העליון שלא תלויה עכשיו כלל וכלל. כמובן שיש פרטים שתלויים, אבל יסוד ההנהגה לא תלויה במעשי הנבראים. תפלת הנבראים, תשובת הנבראים וכדומה, יכולה לשנות פרטים בתהליך, היא לא יכולה לשנות את יסוד התהליך.

שאלה

אבל מה הסיבה שבארץ לא קורה כמעט כלום לעומת חוץ לארץ?

תשובה

אתם מסתכלים על הדבר במבט של הרגע, השניה, מה שעומד למול העיניים, המצב הוא הרבה יותר היקפי, הוא לא בצורה הזו.

בירור כח ה"ערב רב" ע"י אורו של משיח

שאלה

האר"י הק' אמר שרובו של הדור הזה הוא ערב רב, ופעם הרב אמר שיבוא משיח הוא יברר את הערב רב, הכוונה היא שאנחנו צריכים להתחיל את הבירור הזה, והמשיח הוא זה שיוציא מאתנו את התפיסות של הערב רב?

תשובה

בלשון אחרת, עצם הכח שממנו אנו מבררים זה נקרא "אורו של משיח", זה לא שאנו עושים זאת כמציאות לעצמנו ומשיח יבוא וישלים, אלא כמו אדם שהולך עם נר, נר לאחד נר למאה, האור של המשיח שמאיר כבר עכשיו, הוא עוד לא הגיע בפועל בגוף לגאלנו, אבל האור שלו מאיר בתוקף, והאור הזה גופא נותן לנו את כח הבירור.

מדוע העולם לא יחזור לקדמותו

שאלה

הרב אמר שהעולם לא יחזור לקדמותו, ולפי מה שהרב הסביר עכשיו שאנחנו ב"רישא דלא אתידע", הרי שאנחנו לא יודעים כלום, אז אולי הוא כן יחזור לקדמותו, למה הרב התכוון?

תשובה

השאלה היא הפוכה מיניה וביה, עד כמה שכל המציאות של ה"לא ידע" הגיעה, כוונת הדבר שנמצאים בעולם יותר עליון, ולכן לא שייך שהמצב יחזור לקדמותו, זה עלה ל"רדל"א", ומשם זה עולה בחזרה מ"עתיק" ל"פה דא"ק", הוא לא חוזר למטה.

החמרת מגפת" הקורונה - "רצון הקב"ה מבני חו"ל

ובני ארץ ישראל בעת הזו

שאלה

בחו"ל נפטרו הרבה בני"א רח"ל מן המגפה, מה עלינו לעשות. ובמה אפשר להועיל לחולים?

תשובה

הקב"ה מעורר יותר את בני חו"ל מפי שעל דרך כלל החומריות שם מרובה יותר ויותר, ונתערבו לבין הגוים בחיצוניות ובפנימיות. ולפיכך יש להבדל כמה שיותר מצורתם ותפיסת עולמם ולבנות חיי קדושה בלבד. ויתר על כן על כל יחיד לבנות עולם לעצמו, שהוא ההיפך הגמור מהתערבות עם הגוים, והבן היטב. וכן לעורר החולים לכך, מלבד עזרה מעשית למה שנצרכים. ותפלה לרפואתם.

ואף בארץ ישראל רח"ל נעשה עירוב בין שומרי תורה ומצוות לאלו שאינם, לאט לאט יותר ויותר. ולכך בעת זו הקב"ה מעורר וסוגר את החרדים במקומותיהם, והתחיל הדבר בבני ברק, ומתפשט עוד, וזאת מפני שנתערבה עם תל אביב והסביבה. ולכך סגרם הקב"ה על מנת לעוררם לסגור עצמם מכל תערובת זו. וטובה שעת אחת קודם ברצון ולא באונס.

ומי שעסוק בחיצוניות תובע את עלבון החרדים, אולם מי שעסוק בפנימיות מכיר את תביעת השי"ת מהציבור החרדי להתנתק מן העולם החילוני, היפך מה שנעשה כל השנים האחרונות בהתערבות בלימוד באקדמיה ובמקומות עבודה ובנתינת כשרות על ה"מדיה" הפרוצה למחצה לשליש ולרביע.

ועל כל יחיד ויחיד לראות את תביעת השי"ת לשנות את כל הכיוון של השנים האחרונות של חיבור לעולם ולהתנתק מכל הנ"ל. כי עד עתה טענו שאי אפשר לעשות זאת ונצרך פרנסה, ומה עשה השי"ת, ביטל והחריב מקור הפרנסות לרוב, על מנת שנתבונן ונכיר את ההבל בטענה זו. וכן כל שאר החיבורים לטיולים לחו"ל בפסח וכדו' שהחריבו את הדור, נתבטלו כלא היו. וכן כל הלימודים באקדמיה הכל מושהה. וח"ו מי שייסבור שיעבור זמן והכל יחזור, אלא להיפך על כל יחיד להתעורר שהקב"ה תובע ניתוק מכל הנ"ל. וכל אחד יתבונן למה היה מחובר ומה ניתק הקב"ה, ויכיר את רצון הקב"ה ממה להתנתק.

אולם שורש הטומאה עדיין לא נותק וח"ו נתחזק, והוא ה"מדיה" הארורה, אבי אבות הטומאה, שדרכה נובע כל המחלות כולם ובכללם ובראשם קורונה, שהמדיה היא השורש הפנימי של מגיפה זו.

ועל כל אדם להתנתק ממנה עתה ממש, כי זהו הניסיון האחרון שאליו נכנסו בתקופה זו. שנראה שכל החיבור דרך שם, ובמקום להיחלש - נתחזק, והוא בבחינת לפני שבר - גאון.

והשי"ת יאיר את אורו השלם, ועל ידו יבוטל כל הרע, ובכל זה מגיפה זו, ויתגלה אורו בכל העולמות כולם.

גוג ומגוג פנימי וחיצוני

שאלה

לכבוד הרב שליט"א.

א. איך נוכל להיות עכשיו במלחמת גוג ומגוג? מיהו היום גוג ומגוג?
ב. יש אומרים שנבלה ארבעים שנה במדבר - האם זה יקרה בקרוב?

תשובה

א. יש גוג ומגוג פנימי וחיצוני.

פנימי, זוהי מלחמת "הכל בכל". כלומר, כל כח נלחם בכל כח, ללא יוצא מן הכלל.

כל כח סותר לרעהו, ולכך נלחם בו. כי מתגלה בכל כח היחודיות שבו מכח אור היחידה המאיר בעולם. וכאשר מתגלה בעומק הנעלם היחודיות, הרי שכל דבר שונה מרעהו וסותר לרעהו. ולכך הכל נלחם בכל.

בחיצוניות. יש את השורש, סוד האחד, ישראל. וממנו יוצאים ב' ענפים, עשו וישמעאל, אדום - תרבות המערב. ישמעאל - תרבות העולם המוסלמי. אולם מתגלה שורשם שהוא עמלק, ובהרחבה יותר הערב רב, ואזי נעשה תערובת של אדום וישמעאל. ולכך אנו רואים ערבים נוצרים. ולהיפך חלק מן המוסלמים כמדינות ערב הסעודיות ועוד מצורפים עם ארה"ב כנגד אירן. כי האיסלם נחלק בכללות לשיעים וסונים, וחלקו מצורף למערב. ודרך אדום נקרא העולם "המערבי" מלשון תערובת. וכן המוסלמים נקראים "ערבים", לשון תערובת.

ב. ההגדרה הפנימית, שנחזור למהלך שמהותו שווה ללכתם של בני ישראל במדבר. והוא כמ"ש בלעם, "הן עם לבדד ישכון". וזהו המהלך עתה שכל אחד שוכן לבדו.

מדוע הקב"ה הוציאנו מהשיבות והכוללים

שאלה

בורא העולם סגר את הישיבות ואת הכוללים. האם זה אומר שהוא לא מרוצה מהם. אם כן, מהי הטענה? תודה.

תשובה

יש בהם חלק שיש לתקנו. ועיקרו בפשטות לחזור לצורת הישיבות של הדור שלפני חורבן עולם התורה.

ובכללות אי פתיחות לכל רוח הטומאה החופפת בדור זה. אלא להיפך, להשתמש באור ה' הבוקע ומאיר בדור זה.

תמימות ופשיטות ביחס לחכמה בעת הזו

שאלה

לכבוד הרב שליט"א.

לאור דברי הרב אודות הזמן החדש שנכנסו אליו, שעניינו אור היחידה, והעבודה בו לגלות בנפש את ההתקשרות התמידית והעמוקה אל מציאות ה', ודבר שהדרך גם באופן של מסירות נפש. שאלה: א. בכל מהלך השנה האחרונה רק למדתי ולא התבודדתי, והקשר הפשוט למציאות ה' הודחק יותר ויותר, ולכן מובן שעלי להתעורר ולעבוד כדי לגלות קשר חזק של פשיטות. ומאידך, עומדת עבודת בנין המחשבה, שאני בקושי בתחילתה, מה הדירוג שעלי לתת לדברים, בתפיסה הנפשית לעת הזו, ומה באופן המעשי. והאם יש מקום לכך שבתקופה מסוימת הסוגיה העיקרית תהיה ספרי בלבבי ח-ט-י. ב. סובבו לי מהשמים תקופת בידוד, מה הדירוג למצב מיוחד זה, ומה דעת הרב על התבודדות רצופה של כמה ימים. ג. לענין מסירות נפש, הודרכתי בעבר ע"י הרב, לא לפעול באופן הזה, היות וזה צורה של דילוג, ועלי ללמוד צורה של בנין. האם כעת זה זמן של דילוג ולכן ההוראה הקודמת לא שייכת לזמן זה?

תשובה

א. לא. אלא בכל יום לייחד כמה דקות לקשר פשוט עם ה'.

ב. חלק ניכר מן הזמן לשקוע לעומק המחשבה. וחלקה הקטן התבודדות של השקטה. אולם רק בעת זו.

ג. לא לשנות.

כל אשר בכרך עשה, וה' ישלים החסר כראוי. יגעת "ומצאת" תאמין.

האווירה שיש להשרות בבית בעת המגיפה

שאלה

שלום וברכה להו"כ מוריני הרב שליט"א.

אני רואה הרבה בני אדם, כולל בני ביתי, ששרויים במתח ואף עצב מחמת המצב, אני מרגיש שאני יכול להשרות אוירה של רוגע ושמחה (אשר נראה לי שאצלי זה נובע מבטחון נכונה), אבל לאור דברי הרב בדרשה אני מסופק איזה אוירה נכון להשרות.

אני מודה להרב שליט"א על האפשרות לשאול. השאלה נוגעת באופן מידי.

יישר כח.

תשובה

בכללות יש להשרות אווירה של רוגע ושמחה. ומתוך רוגע זה לרומם נפשם באמונת אומן בהשי"ת ובהשגחתו שהכל לטובה. ולעורר אהבתם אליו, באופן שיתקנו מעשיהם כל אחד באופן הפרטי הראוי לו.

שורש ותיקון מחלת ה"קורונה"

שאלה

לכבוד הרב שליט"א.

יישר כח גדול לכבודו על הספרים והשיחות שמאוד חיזקו אותי ונתנו לי הרבה בהירות ודעת בעבודת ד'.

רציתי לשאול, האם נראה לרב שמה שכתוב במשלי (יח יד): "רוח איש יכלכל מחלהו, ורוח נכאה מי ישאנה" ובתרגום פירש "רוחא דגברא תסובר כרהניה וכו'". וביעב"ץ במגדל עוז חלון צורי (חלון ב') פירש שהרוח מיסוד הדם, וכנגדו יש את הלחה הלבנה מהמים, שרוב החלאים מתגבורת זה הלחה. ומבאר בהמשך (באות ד') שימי האדם נחלקים ובזמן הילדות מושל הדם, ובזמן הזקנה מושלת המרה השחורה.

האם מסתבר שחיידק הקורונה חזק אצל מבוגרים משום שיסוד הדם חלש אצלם, ואולי תרופתם באכילת דברים המחזקים את יסוד הדם כמבואר שם, או בשר או יין (כגמ' שבת קכ"ט).

או אולי צריך לתת להם מנות דם, ואולי של צעירים.

ואם זה לא מסתבר אשמח לשמוע, כדי לא לבטל את הזמן בעסק הזה וביטול תורה. יישר כח גדול.

תשובה

שורש המחלה הזאת היא רוחנית מאוד בגובהי מרומים, מקוצו של יו"ד שלמעלה מארבעת היסודות, ולכך אין תיקונו בתוך מדרגת היסודות.

מחלה זאת, קורונה - כתר, אין, שהוא שורש לד' יסודות. ולכך תיקונו באין, ויתר על כן באפיסה.

שאלות שונות על השיעור בנושא תקופת ה"קורונה"

שאלה

שלום לכבוד הרב, אני מודה לרב על השיעורים הנפלאים שלו, ורציתי לשאול מספר שאלות לבירור על השיעור שהרב מסר בנושא של הנהגת הזמן.

א. לאיזה כח פנימי הרב התכוין שבקע וירד לעולם, ולמי הרב התכוין כפי שרואה כל אדם, ולאיזה ראייה הרב מתכוין?

ב. האם אנו נמצאים עכשיו באחרית הימים, ועוד איך מתבטא הנצחון של ה' דקדושה?
ג. למה הכוונה שהעולם לא יחזור לקדמותו, אם אפשר לפרט במה זה מתבטא? ומנין שנכנסו לשער ה' שבנ', ומתי נכנסנו לשם?

ד. למה זה תורה של הערב רב?

ה. לאיזה מהלך הרב מתכוין שלא היה מעולם, אם למגפה אז היה לפני כמאה שנה מגפה שמחקה שלישי עולם?

ו. מה הכוונה הקשר העמוק הנפשי אליו ית"ש? איך מגיעים לזה, ובאיזה ספר והיכן הרב הרחיב על זה?

ז. מה אדם צריך לעשות כדי לחוש את האור הפנימי בהתגלות, ומה צריך לחוש?
ח. איך להתחבר לתורה?

ט. לכמה זמן יש להכין מזון שזה נקרא תקופה סבירה?

תשובה

א. אור שער הנו"ן דנו"ן הנקרא בלשון חכמי האמת "רדל"א", כתר שבו, ובפרטות, כתר שבכתר. את תולדתו כל אדם רואה, שהוא אי ידיעה מהו סדר ותהליך הדברים. כמעט הכל לוטה בערפל, אי בהירות, אי ידיעה. וזהו בחינת "רדל"א", ר"ת רישא דלא אתידע. העדר ידיעה.

ב. כן. אולם זהו שם זמן כולל, שאת זמן הימשכו בדקדוק איננו יודעים.

נצחוננו גילוי אור השם בלבבות כולם ללא טשטוש.

ג. לא יהיה רוגע ושלוה בסדרו של עולם. יהיה שינויים קיצוניים מהרבה כיוונים בלתי מסודרים ופעמים בלתי צפויים. הכניסה נקודת הממוצע תשע"ט. ותש"פ כניסה בפועל. מי שאינו לוקה בסנוורים רואה זאת בחוש, כאדם הרואה את החמה בצהריים.

ד. כי מעורב בכלי זה טוב ורע באופן מבהיל ונורא. זה לא תורה של ערב רב, אלא זה תורה בכלי של ערב רב.

ה. כבר בימי אנוש הוצל שלישי עולם, ובמבול חרב כמעט כל העולם. הכוונה לטומאה שבוקעת מכל צד בכל מקום. טומאה של נו"ן דנו"ן.

ו. נתבאר בספר בלבבי חלק א'-ב'.

ז. כנ"ל.

ח. עיין דע את תורתך - דרכי הלימוד.

ט. כמה שבועות.

היחודיות של כל יחיד

שאלה

שלום לכבוד הרב.

אני קורא ומאזין לדברי הרב לאורך שנים ובפרט בתקופה האחרונה, ועל פיהם מנסה, בס"ד, לנתב את הנהגתי ואת הנהגת ב"ב שיחיו. על כן באתי בכמה שאלות הבהרה שאשמח לקבל עליהן תשובה

א. בדרשה - "הגיע הזמן ליחידות", וכן בשו"ת שכתב הרב, הרב מדגיש את הצורך של היחיד להביא את האני שלו לידי ביטוי, נקי מהשפעות חיצוניות. ברצוני לשאול, אם כוונת הדברים ברוחניות דווקא - או גם בענייני דעלמא (מערכות יחסים, סביבת עבודה, נטיות נפש וכיו"ב). ואולי - הא בהא תליא, ושינוי בצד אחד יביא בהכרח לשינוי בצד אחר? ההבהרה חשובה לי, מפני שאם אכן הצורך הוא בשינוי תנועה כוללני, בכל אפיקי החיים - מדובר בעבודה רחבה יותר המצריכה התכווננות נוספת.

ב. אחד הקשיים שלי כבוגר ישיבה מול הנושא - הוא העובדה הידועה כי עולם הישיבות בימינו (איני יודע כיצד היו פני הדברים בדור הקודם ובוודאי לא בקודמיו) מכווון את התלמידים לחד-גוניות מסוימת, מבחינה לימודית/הנהגתית/השקפתית/חברתית - ואפילו חזותית (!). כיצד אפשר, לאחר שלאורך שנים הורגלנו לתפוש את 'המודל הישיבתי' כאמת אחת אליה עלינו לשאוף - לבצע שינוי כיוון משמעותי? ומדוע מגדלים דור שלם באופן כזה שלא מאפשר לו לבטא את האני שלי, שהרי מדובר בביטוי קריטי ברמת עבודת ד' של היחיד ורצון השם מאיתו, כדברי הרב? לא באתי חלילה לערער או לחלק ציונים, אלא שתורה היא וללמוד אני צריך.

ג. אשמח לשמוע, גם אם בקצרה, מדוע נושא הביטוי העצמי של היחיד נושא משמעות גדולה כל כך. לכאורה, העיקר הוא שמירת תורה ומצוות, כמובן - תוך יראה ואהבה, מוח ולב.

ד. באשר לעבודתי האישית, אשתף את הרב ואשמח לתגובתו. הרב כתב באחת התשובות האחרונות: "לפיכך נברא האדם יחידי, וכוח זה מתגלה בעולם כולו, רובו ככולו. וצורתו שכל אדם נצרך להיות יחידי. להכיר את ייחודו, במה הוא יחיד ואין דומה לו כלל מימות עולם, בתורה ובמידות". לא זכיתי להיות מיושבי בית המדרש, ובתקופה האחרונה אני מוגדר כ-'עובד חירום', ועל כן אני ממשיך להגיע לעבודה כסדר (עובד סוציאלי - בתחום הנוער). מתוך לימוד דברי הרב בעבר, ותשובות שענה - הגעתי למסקנה שהביטוי האישי שלי צריך להיות בתוך מסגרת החיים הייחודית שלי, כגבר נשוי, אב לשניים, העובד למחייתו. זאת אומרת - לא ביצעתי שינויים במסגרת החיים - אלא בתוכה פנימה אני משתדל להעמיק ולפעול בס"ד על פי רצונו ית'. אני רואה בזה את היחודיות שלי, ובפרט שהמציאות שלי היא ביטוי רצון ד' עתה, ואם לא היה זה

רצון ד', המציאות עצמה הייתה משתנה. לכן, את המציאות עצמה כמות שהיא אני מנסה להעלות' תוך ניתוח האופנים בהם אוכל להתחזק בתחומים השונים בחיי, ולקרב אותם ככל שביכולתי, בס"ד, לרצון ד'.

מהי דעת הרב על הבנתי זו ועל הקבלה בפועל?
ה. האם העבודה בהתאם לרצון ד' בתקופה זו, לכל הפחות הניסיון, מעורר על היחיד רחמי שמים בתוך המציאות אליה נקלע העולם כולו והכלל ישראל בפרט?
אני מודה לרב על האפשרות להפנות שאלות, ובפרט בתקופה זו, ולקבל עליהן מענה.
יישר כוחכם ותזכו למצוות.

תשובה

א. להתחיל ברוחניות ולהמשיך הלאה לכל היקף החיים. נכון הדבר שעת זו עת לשינוי מהלכי החיים אצל כל אחד ואחד, שנצרך להתחיל את חייו מהתחלה ממקום נקי ויחודי.

ב. הינך רואה שלר' ישראל מסלנט היו תלמידים רבים, וכל אחד שונה מאוד בהלך מחשבתו ועבודתו, כגון הסבא מקלם, הסבא מנובהרדוק, הסבא מסלבודקה, ועוד. והחד גווניות נמצאת בחיצוניות.

ג. לפיכך נברא האדם יחידי, פרצופו שונה דעתו שונה. וכל יחיד נברא על מנת לגלות פן נוסף ביחוד ה'. וזה כל סוד הפרטות שבבריאה, גילוי עוד פנים באלוקות.

ד. נכון. ויש לחפש ולברר בכל עת מהו חלקי הפרטי היחודי. וככל שתעשה כן לשם שמים כן יאיר לך האור הפנימי של נשמתך ותכיר את יחודך יותר ויותר. ולאט לאט יבורר בס"ד אם יש אף צורך בשינוי חיצוני.

ה. זה מעורר בו השגחה "פרטית", שכיוון שחי את הפרט האמיתי שבו לכך "כשם שאתה הוה לו כך הוה לך", השגחה פרטית ממש לכל החלקים שבו.

בחינת" עשרה "ובחינת" אחד"

שאלה

לכבוד הרב שליט"א.

בשיעור האחרון בירושלים (עבודת הגאולה האחרונה - גילוי היחודיות) הרב הסביר את הבחינות של "עשרה" ושל "אחד", ובזמן מסירת השיעור ההנחיות ממשד הבריאות בישראל היו שמותר לשהות רק עשרה אנשים יחדיו. עכשיו כאשר נכנסו הוראות חדשות ממשד הבריאות שמותר לשהות רק שני

אנשים, מהי ההסתכלות הפנימית על כך?

תשובה

אמרו חז"ל: בעשרה מאמרות נברא העולם. אולם במאמר אחד יכול להיבראות, אלא כדי ליתן שכר לצדיקים וכו' ולהיפרע מן הרשעים.

והיינו שחיצוניות הבריאה "עשרה", ופנימיותה "אחד".

ומצד הקלקול בטלו עשרה של מנין, אולם השאירו עשרה במקומות עבודה, עבד לעבדים. ולאט לאט בוקע לפנימיות.

ואצל אלו שנגועים בנגע הכריחו לישב בדד, מעין מצורע. אולם לשאר בני אדם עדיין התירו לילך שנים שנים. כי כרגע לא בקע בשלמות כח הקליפה לאחד. אלא רק בבחינת זכר ונקבה בראם, שנים. אולם בפנימיות לפיכך נברא האדם יחידי.

אולם התכלית של הרע להעמיד כל אחד לעצמו נברא יחידי מצד הקלקול.

וכאשר יגיע מצב זה יתגלה אחד לעומת אחד. אחד דיעקב, ויותר יעקב לבדו, כנגד אחד של בלעם, וילך שפי.

וזהו המלחמה האחרונה, ואז יגבר הקדושה, נו"ן דנו"ן דקדושה על הפכו, ויתגלה "ונשגב הוי"ה לבדו".

ולכך פנימיות העבודה השתא לבדו דקדושה. מעין כהן גדול ביום הכיפורים בקודש הקודשים שנמצא שם הקב"ה, שכינה. תורה, בארון, וכה"ג.

כמה זמן להתבודדות בעת הזו

שאלה

כמה זמן עלינו להקדיש ביום לשבת לבד עם השם?

תשובה

לפחות כמה דקות. וראוי כחצי שעה או שעה.

יתר על כן זה תלוי באיזון בין חלקי המעשה, ומחשבה בעסק התוה"ק, איש לפי עניינו ומצבו.

אולם אין העיקר תלוי במדידת הזמן, אלא בהגעה לשקט פנימי וקשר פשוט עמו ית"ש, וכל אחד לפי הזמן הנצרך לכך.

ומכיוון שהקב"ה סובב שבעת זו האדם נמצא פחות בבית המדרש, אות הוא שעליו לייחד יותר את נפשו עם קונו באופן פנימי.

צורת העבודה בעת הזו ביחס ליחידה בנפש, ספרי "בלבבי" ו"דע את" העוסקים ביחידה

שאלה

שלום כבוד הרב.

בעקבות מה שהרב דיבר לאחרונה, ברצוני לשאול בקשר לספרים ולשיעורים של הרב:
א. האם צריך להתמקד רק בחלקים ששייכים ליחידה שבנפש והחלקים התחתונים יתקנו ממילא, או ללמוד מלמטה למעלה?
ב. הרב דיבר בהרבה מקומות גם על היחידה שבנפש וגם מלמעלה למטה. אבל הדברים מפוזרים, וגם ישנם כמה דרכי עבודה שהרב מסר.
האם הרב יכול בבקשה לרכז אלו חלקים עוסקים ביחידה, ואלו עוסקים מלמטה למעלה? וגם מה ההבדל בין הדרכים, ולמי מתאימה כל דרך?
תודה רבה
ושנזכה לגאולה השלמה בקרוב וברחמים ממש

תשובה

א. יש להמשיך את סדר העבודה כרגיל, ובנוסף לכך יש ליחד זמן בכל יום לעסוק בעומק הפנימי השייך ליחידה שבנפש.
ב. הספר שבו נתבאר גילוי היחידה באופן מעשה הוא דע את הויתך. אולם לא נתבאר בו סדר עבודה מתתא לעילא שלב אחר שלב, אלא נגיעה מתתא לעילא ישר לעבוד על היחידה שבנפש. דרך זו מתאימה לבעלי שאיפות גדולות ועקשים דקדושה.
כמו כן נתבאר בדע את תורתך - דרכי מסירות נפש, ומתאים להנ"ל, הנוטים יותר למושכלות.
סדר העבודה למעשה מתתא לעילא נתבאר בלבבי ח"א. ובדקות מהלך הספר בסוד כלל ופרט וכלל. דרך זו מתאימה לאלו שמחפשים דרך של פשיטות ותמימות, ולילך שלב אחר שלב.
צורת העבודה מלעילא נתבארה בלבבי חלקים ח-ט. דרך זו מתאימה לבעלי שכל ותפיסה עמוקה ובעלי דקות.
במקביל נתבאר בדע את התבודדותך דרך נוספת מתתא לעילא לבעלי השקטה.

לימוד פנימיות התורה בעת הזו שאין מקוואות

שאלה

שלום לכבוד הרב.

אברך שבין השאר הייתה לו קביעות בשבת וקצת אחר חצות הלילה בלימוד פנימיות האם יכול להמשיך כאשר סגרו את המקווה ולא יכול לטבול? האם מספיק נטילת ידים ארבעים פעמים?

תשובה

בשעת הדחק כהשתא יש להקל בזאת. ואם אפשר יטבול אף במ' סאה שאובים.

ויתר על כן יעשה כדברי הרמב"ם הנודעים שפנימיות הטבילה במימי הדעת. ויעסוק קודם לימודו מעט תחלה בסדר טהרות שהוא בחינת טהרה - דעת, כמ"ש בבמה מדליקין, ודעת, זה סדר טהרות. ויתר על כן אם יזכה שילמד תורה לשמה ויהא כמעין הנובע כמ"ש באבות, ואזי טהרתו בבחינת מעיין המטהר.

וכן יקיים בעצמו מה מקוה מטהר את הטמאים אף הקב"ה מטהר את ישראל, מקוה ישראל ה'. שכולו טבול ומוקף באור א"ס הסובב אותו.

כיצד לקרב בני משפחה שרחוקים מרוחניות

בעת הזו

שאלה

האם עלינו (ואם כן) - כיצד אנו מזהירים את בני משפחתנו הפחות רוחניים על המלחמה הזו בה אנו נלחמים?

תשובה

מזהירים מלשון זוהר.

ככל שניתן מאירים את הדברים לפי כלי הקיבולת של השומעים.

והשומע יבחר אם לקבל ואם לאו.

אולם יש נפשות שפתוחות יותר לקבל הדברים ויש פחות.

ועל אלו האחרונים העיקר להתפלל ולבכות על הצלתם.

גילוי והסתר פנים ביחס למגפת ה"קורונה"

שאלה

איך קורונה יכולה להיות "אור ה" אם מדובר במגיפה שפגעה בצדיקים? האם זה לא זמן של הסתר פנים?

כל דבר בבריאה מורכב מפנימיות וחיצוניות.

תשובה

בפנימיות קורונה מלשון קרן - אור. בחינת קרן אור פני משה מהארת מתן תורה ללא פגם של חטא העגל. אולם בני ישראל לא יכלו לסבול אור זה ולכך נתן משה על פניו מסוה. ומכאן ואילך אור זה מאיר דרך מסך מסוה. והוא שורש לחיצוניות.

בחיצוניות, ששורשה במסוה כנ"ל, ניתנת מסך על פניו, נעשה הדבר למגפה שנותנים על פניהם מסכות שלא ידביקו זה את זה.

על החיצוניות נאמר כיוון שניתן רשות למשחית להשחית אינו מבחין בין טוב לרע, בין צדיק לרשע.

וכן היה במכת חושך, שהיה חושך למצרים ולרשעים, ולכל בני ישראל היה אור במושבותם.

ומצב זה של קורונה הוא חושך לרשעים ואור לצדיקים. אולם יש סכנה אף לצדיקים כיוון שניתן וכו' כנ"ל.

עבודת השעה - "אור" של מסירות נפש

שאלה

שלום לכבוד הרב.

רציתי לשתף את הרב בהרגשתי בתקופה האחרונה, ולקבל דעת תורה בנושא.

אני מאזין לדברי הרב, ואף קורא את הנכתב, ומשתדל לפעול בהתאם. איננו יודעים מה צופן לנו העתיד, וגם היום, בתקופה של הקלה יחסית - אין ולו בדל של ודאות ואין לנו לסמוך אלא על אבינו שבשמים. כאב לשני תינוקות שיח', וכמו כן אנו מצפים בע"ה - טבעי שאי הודאות, והאופי המורכב של המצב מקשה עלי ברמה האישית, המשפחתית ושל הכלל-ישראל, וכך כמדומני אצל רבים אחרים. העוגן אותו מציעה האמונה בו ית' רב ועצום, עד כדי פלא כיצד ניתן לשרוד בתקופה זו בלי אמונה ח"ו, ועדיין - ישנו קושי וחשש היות ואין איש יודע מה עלול להתרחש, וכבר אמרו בגמרא - יבוא ולא אראנו.

במקום לשמוח בשמחת הקב"ה, שמזה עשרות שנים לא היה העולם נקי כמות שהוא היום - כתוצאה מסגירה מוחלטת של אתרי בילוי ועוד, וכמו כן מכך שהוא ית' מקדם את העולם כולו

אל עבר התכלית הברוכה - אני מוצא את עצמי מוטרד: מה יהיה? מה עם האישה? הילדים?
הכלכלה? התזונה? השאלות הקטנות, שבחיי היומיום מעסיקות את כולנו - אך מתגמדות מול
הרצון האלוקי ותכלית הבריאה. אני מרגיש שאני עסוק בזוטות, אל מול גודל השעה.
אשמח לשמוע את דעת הרב, כיצד נכון להתייחס שכלית ורגשית למצב, ולהגיע לאיזונים הנכונים
בנושא, כך שאוכל לאפשר לעצמי להשתחרר מכבלי המציאות, ולעבור תפיסה רחבה של גודל
השעה, אם הדבר אפשרי.
תודה ותזכו למצוות!

תשובה

ה"אור" שנצרך לפעול עמו בעת זו הוא אור של מסירות נפש. כלומר לא רק מסירות נפש בפועל
אם יצטרך, אלא "אור" של מסירות נפש. שמוסר עצמו הכל בכל מכל כל אליו ית"ש.
אור זה גנוז במעמקי נפש כל ישראל, ונגלה בשעת השמד או כאשר אונסים אותו לעבור ח"ו על ג'
עבירות אפילו אצל הפחות שבפחותים.
לצורך התעוררות וגילוי של כח זה מומלץ ללמוד הלכות מסירות נפש, שבהלכות אלו גנוז אור זה,
וכעצתו של ר' ישראל מסלנט שבכל ענין שרוצה לעבוד בו יעסוק בתורה השייכת להנ"ל.
מלבד כך יש להתבונן על מהות "אור" זה של מסירות נפש עד שיתיישב בשכל היטב, ואח"כ
לעורר לבבו לדבוק במדרגת אברהם "בך חותמים - מגן אברהם", אחד היה אברהם שמסר נפשו
על קדושת ה'.

שמירה על כללי הבריאות בעת הזו - הצורה הפנימית

שאלה

שלום הרב. אני מאוד מבולבל. משרד הבריאות מייעץ לעשות כך וכך, והרב שלי להלכה אומר
לעקוב אחר משרד הבריאות. אבל הרבי בחסידות מייעץ אחרת. מה אני צריך לעשות - אני
מבולבל!

תשובה

עליך לעשות כפי שהרב שלך להלכה מורה.
במקביל עליך להתחזק באמונה לשנן ולקבוע בלבך, כי כל אמצעי השמירה והזהירות הם ההנהגה
המעשית לפי רצונו ית"ש. והשומר למעשה הוא רק הבורא ואין בלתו, וכל מעשיך אינם מורידים
ואינם מעלים, אלא הכל תלוי בו ית"ש ואין בלתו.

קורונה ומכת חושך

שאלה

לכבוד הרב,

לאחרונה בתשובה הרב השווה בין קורונה למכת החושך שהיה רע למצרים אך טוב לצדיקים - אז זה אומר שמי שנפטר מקורונה הוא כמו 4/5 שהלכו ונמצאו שלא זכו לגאולה חס ושלוש?

תשובה

לא. במכת חושך מתו רק רשעים מכחה. ועכשיו שהכל מעורב מכח ערב רב, הנגיף פוגע בין באלו ובין באלו.

איזון בין ספרים המושכים את הנפשי ללימוד גמ' בעיון

שאלה.

לכבוד הרב שליט"א

אין לי ישוב הדעת כראוי בזמנים אלו שאין איתנו יודע מתי הסוף של כל תהליך הזה ומתי סדר החיים יחזור לנורמלי ומכל הבשורות הרעים שאנו שומעים על החולי ישראל בינינו, ובפרט בחו"ל שהמצב כאן גרוע עד מאד, וכן קשה מאד להיות כל היום עם כל המשפחה, ואפי' כשאני לומד גמ' בעיון עם החברותא ע"י הטלפון, ואני מרוכז בהסוגיא וגם אני מתענג בסוגיא, ליבי ומוחי נמצאים בבלבול ובדאגות ובעצבות על כל המצב. ומצאתי שהלימוד בספרים בעניני הגאולה מושכים את נפשי ומשיבים את נפשי, האם אני יכול ללמוד דברים אלו במקום גמ'? ובקשור להנ"ל אמר הרב בהשו"ת אחר הדרשה השלישית על נושא הקורונה שבתקופה הזאת כל האדם צריך להגיע להיחודית שלו, והיינו ע"י לימוד ספרים שמושכים את נפשו. א"כ מה האיזון בין לימוד בספרים האהובים עלי (וכגון הספרים העוסקים בעניני הגאולה) ללימוד גפ"ת שהוא עיקר חובת ת"ת של כל יחיד. [אסרו חג פסח תש"פ]

תשובה.

יש לקבוע זמן קבוע ללימוד גמ' בעיון ולא לבטלו, בין אם התועלת רבה יותר ובין פחות.

אולם אפשר לקבוע זמן מועט יותר מאשר הרגלו בסדר הרגיל. וזמן זה ללימוד הנ"ל.

האיזון בפועל משתנה מנפש לנפש. אולם בצורה הפנימית שיקבל חיות הן מזה והן מזה, באופן של נועם ורוגע עד כמה שניתן.

אם עבודתנו עכשיו היא רק להגיע לנפש דיחידה

: שאלה

אסרו חג פסח תש"פ

הרב מסביר יותר בפרטות (בהשאלות ותשובות אחר הדרשה השלישית בנושא הקורונה) שהאדם מגיע ליחודית שלו ע"י לימוד בספרים המושכים את נפשו שהוא דרגת "נפש דנפש דנפש דיחידה". ממה שאני מבין מתוך תשובה קודמת של הרב בענינם אלו, לכאורה זהו גילוי היחידה בדרגה של ה"נפש" כיון שהוא גילוי "האני" האמיתי של האדם, אמנם למעלה מזה יש את רוח ונשמה וחיה ויחידה דיחידה, ובדרגות אלו האדם מתבטל, דבק, ומתכלל מצאותו עם האור א"ס. והשאלה הוא, האם עבודתנו עכשיו להגיע לה"אני" הפרטי שלי, שהוא נפש דיחידה, או האם צריך להגיע יותר מזה, לביטול האני, והתכללות האני באור א"ס? האם הרב בהדרשא מתייחס רק לרוב בני"א אבל בודאי כל יחיד ויחיד צריך להתבודד על הדרגות הגבוהות הנ"ל (עכ"פ ברצוא ושוב) בהיחידה?

תשובה.

על כל אדם לילך מחיל אל חיל מדרגה אחר מדרגה מהמקום שבו הוא נמצא. ובכל מדרגה עליו למצוא את נקודת היחודיות שלו, שזהו היחידה במדרגה זו. וזה שייך לכל אדם.

אצל מבקשי השם הפנימיים בעלי אור של מסירות נפש, נצרך גם לצרף עבודה על היחידה הכוללת, במקביל לעבודה של הדרגה.

על איזה נקודות לעבוד עכשיו

שאלה.

לכבוד מו"ר השליט"א.

מאז שהתחיל תקופה זו של קורונה ואני נמצא בהבית ונסגרו כל הישיבות והבתי מדרשות ובתי כנסיות ר"ל, כל אחד מאיתנו רוצה לשמוע חיזוק והדרכה כדי לעבור תקופה הזו כראוי, וכבר שמעתי הרבה והרבה שיחות ע"י הטלפון מכמה וכמה משפיעים טובים בישראל, דברים חוצבים להבות אש, וכל אחד ואחד מהן מעורר נקודות חשובות בעבודה, וכל אחד ואחד מסביר לפי דעתו על מה אנחנו צריכים לתקן. וביותר, שמעתי בשם הגר"ח קניבסקי שליט"א שעכשיו כל אדם צריך לעבוד על מדת הענוה, ומדת הויתור, ושלא לדבר לשון הרע, וללמוד שני הלכות כל יום בהל' שמירת הלשון. וגם שמעתי מרבו של הרב שליט"א, הגאון ר' גרשון אידלשטיין שליט"א, שעכשיו עבודת כל יחיד ויחיד הוא למחול כל אחד שנפגע ממנו. וא"כ נתעוררתי לכמה וכמה מידות טובות לעבוד לעליהן וכמה וכמה מידות רעות שצריכים לעקור, אבל אני ידוע במה לרכז את עבודתי. האם עלי לבחור רק לעבוד על הנקודות שאני חש יותר צריך לעבוד עליהן? בודאי שיש לי רצון לעבוד על מדת הויתור ולמחול כל אדם שפגע בי, אבל גם אני חש שזהו מדריגה גדולה שאינו שייך לי עכ"פ עכשיו. וגם משום שלמדתי מהרב שהאדם צריך לעבוד רק על הנקודות הנוגע לעיקר היסוד החלש אצלו מתוך הארבע היסודות. (וההבנה שלי ע"פ דברי הרב הוא, לדוגמא, אדם שהוא בעל גאווה מאד, עיקר עבודתו הוא לעבוד על ענוה, אבל אין עבודתו להיות יותר בעל חסד, דאין זה הבעיא שלו...). כל אדם ואדם צריך לעבוד על יסוד החלשה ביותר אצלו ולרכז את עבודתו שם. וא"כ לכאורה אני צריך לרכז את עבודתי על הנקודות ששייכים לעבודה הפרטית שלי.

וכיון שהגר"ח קניבסקי שליט"א שהוא הגדול הדור אומר לנו שצריך לעבוד על כל אלו דברים, האם אני צריך לעבוד רק על אלו ג' דברים, כיון שאנו צריך להיות בטל להגדול הדור?

וכן האם אני וכל תלמידי הרב שליט"א (ההולכים בדרך הרב שליט"א ומבטלים את דעתנו לדעת הרב שליט"א) צריך ג"כ לעבוד על מה שהגאון ר' גרשון אידלשטיין שליט"א דיבר (שכל אדם צריך למחול כל אדם עכשיו), כיון שהרב אידלשטיין הוא רבו של הרב וא"כ כל תלמידי הרב שליט"א ג"כ צריך לעבוד על העבודה שרבו של הרב מצווה אותנו?

תשובה.

כפי שבורר ישנם ב' חלקים ביחוד המתגלים בתקופה זו:

א- חיבור אמיתי לזולתו, חיבור של חום, היפך של קורונה, קור-ונה. וזהו החלק החיצוני.

ב- גילוי העצמיות של כל יחיד – יחידה שבנפש. וזהו החלק הפנימי.

ביחס לחלק החיצוני, ראוי לכל יחיד לפי טבע נפשו וחלקו, למצוא ולו נקודה קטנה אחת שעל ידה הוא יצורף יותר בעומק ובזכות אל זולתו. וכל הנ"ל הם אופנים להוציא נקודה זו לפועל.

גדולי ישראל נפטרו

שאלה

אני מקווה שזה ימצא את הרב והמשפחה במצב בריאותי טוב.

על המצב עכשיו שכל כך הרבה גדולי ישראל וגיבורים נפטרו וזה דבר שלא חווינו עד כה. הכמות ההמונית של אנשים גדולים נפקרים כל כך מהר ובכמויות כה גדולות. זה מרגיש כמו עמודי כדור שנופלים.

כיצד נועדנו לעבד את העצב החדש הזה שכמעט בלתי אפשרי לתפוס?

תודה ותודה על התורה וההדרכה לאורך זמן זה, אנו מסתכלים על דבריך כאור בזמנים חשוכים להנחות אותנו.

תשובה

יהודי פנימי מביט וחש שכל תנועה ותנועה מושגחת ומונהגת בפרטות על ידו ית"ש, ברחמים ובאהבה.

ההנהגה עכשיו אינה בגדר הנהגת המשפט, אלא בגדר הנהגת היחוד, שעליה הרחיב וביאר הרמח"ל בספרו דעת תבונות.

מומלץ מאוד ללמוד עתה ספר זה בעומק ובבהירות. ולנהוג כפי שנתבאר שם בשעה שהנהגת היחוד שולטת.

שיעורי מורנו הרב שליט"א מופיעים ב"קול הלשון"

ישראל 073.295.1245 | USA 718.521.5231

לברורים בנושאי" בלבבי משכן אבנה"

ניתן לפנות לנייד 052.763.8588

או לדוא"ל:

info@bilvavi.net

שאלות בכל תחומי החיים בכלל והכרת הנפש בפרט
יתקבלו בברכה במערכת השו"ת ויועברו למורנו הרב שליט"א

הכתובת לשליחת שאלות:

rav@bilvavi.net